

ESKİÇAĞ (ANTİK ÇAĞ) YAZILI KAYNAKLARINDA GEÇEN İSKİT SAKA TÜRKÇESİ SÖZLÜĞÜ

Assyrian Cuneiform Documents

A. Chay

Scythians//The Turks

Ankara, 2002, p. 155, ISBN 975-6782-55-2, 975-6782-56-0, ©

Cuneiform records from the Sus area

Scythian	Turkish	English	Scythian	Turkish	English	Scythian	Turkish	English
anira	tamir	repair (v)	irchigi	choğal	increase (v)	vita	--	opposite (adj)
arta	oturush	seat (v)	kutta	kat	add (v)	vurun	vurush	beat (v)
daldu	doldur	fill (v)	chagri	--	offspring			
gik	gök	sky	val	yol	road			

Ref. A.D. Mordtmann, "Über die Keilinschriften zweiter Gattung", ZDMG XXIV, 1870, p. 50

Authentic Scythian words translated in Greek sources, compared only with the Turkish branch of the Türkic linguistic family

Scythian	Translation to English	Türkic	Türkic translation to English	Comment	Source
oior (eor)	man	er	man	from compound Oiorpata	Herodotus IV 110
pata	kill	bat	beat, kill	from compound Oiorpata	Herodotus IV 110
arim	1 (of 2)	arym	half	from compound Arimaspoi(eis)	Herodotus IV 27
spu	eye	spu	eye	from compound Arimaspoi(eis)	Herodotus IV 27
enar(e)	castrated	enar	notched, i.e. gelded, emasculated	from Grecicized Enareis	Herodotus I 105, IV 67
cannabis	hemp	kenevir	hemp		Herodotus IV 74
Api	pra-mother	api	mama		Herodotus IV 59
Arar	river	aryk	stream		Herodotus IV 48
Arax	river	aryk	stream		Herodotus I 202
Asxi	fruit juice	akhsha	dish	also transcribed Aschi	Herodotus IV 23
Ata	father	ata	father	from coin legend Atail(s)	
il	country	il	country	from coin legend Atail(s)	
Iyrk	nomad	iyrk	nomad	from Iyrkae "nomadic Scythians"	Herodotus IV.22
Herros	(sacred) land	yer	earth, land		Herodotus IV 53, 56, 71
ippa	mare (horse)	yabu	horse	ippaka = mare's milk	
Daix	river	yayıq	gushing (river)	modern Yaik (Yayik)	Ptolemy 6.14
spako	dog	köpek (kobak)	dog	from Ishpakai and Shpako	
Kroukas	Snow Rockies	Kyraukas	Snow Rockies		Pliny 6.XIX
krou	snow	kyrau (kar)	snow		Pliny 6.XIX
kas	rock, cliff	kas	rocky mountain, cliff		Pliny 6.XIX, Herodotus 1.104
Kaukas	White Rockies	Kaukas	White Rockies		Herodotus 1.104
kau	white	kau	white		Herodotus 1.104

Asur Metinlerinde İskit-Türkçe ortak sözcükler

İSKİTÇE SÖZCÜK DAĞARCIĞI

Hazırlayan: Dremın Georđy Ivanovich

Yazılı kaynaklara göre İskitçe sözlük

Abaris - Hyperborean (İskit) bir bilgenin adı. Antik Yunan şairi Pindar (MÖ 522-442) Abaris'in MÖ 7. yüzyılın sonu - 6. yüzyılın başında yaşamış bir İskit olduğunu düşünmektedir. Sofist Himerius (MS 315-386) da Abaris'i bir İskit olarak adlandırmıştır. Yunan filozof Pontuslu Heraklides (MÖ 388-310) Abaris'e bir dizi teolojik eser atfetmiştir. Platon'un "Devlet" adlı eserinin scholium'unda "Pisagor, diğer şeylerin yanı sıra, Hyperborean Abaris ve büyücü Zarate'yi dinliyordu" şeklinde bir ifade yer almaktadır. (Tr. Bars = barlar, leopar, aslan; Bulgar, Rus ve İngiliz kraliyet mensuplarının yanı sıra, çoğu kraliyet soyundan gelen çok sayıda Türk şahsiyeti de içeren popüler bir isim; "a" protez bir sesli harf gibi görünüyor, ancak "ak" = Tr. beyaz, asil ve benzerleri anlamına gelebilir; "a" aynı zamanda Çinlilerden ödünç alınmış veya ödünç verilmiş, saygı gösteren bir Tr. biçimidir. Ayrıca kaçarken Macarlar'a katılan bir Türk boyu Kubar da vardır, isimleri Abar ile eşanlamlı olabilir: Kuu-Bar = Beyaz Barlar; ve bir devlet Barsil = Barlar Ülkesi))

Latyshev V. İskit ve Kafkasya hakkında eski yazarlar. VDI, 1947, No 2, s. 319; VDI, 1948, No 3, s. 248, VDI, 1952, No 2, s. 267; Kuklina I.V. Anacharsis. VDI, 1971, No 3, s. 113-125.

Agar - MÖ 310 yılında Taman yarımadasındaki Fat Nehri Savaşı sırasında İskit ordusunu yöneten İskitlerin lideri (Tr. Ak-er, Beyaz Adam, 20. yüzyılın başında ve önceki 300 yılda Avrupalılar tarafından kullanılan aynı çağrışımlarla, "üst ırk, soylular". Dilsel ve sosyal olarak, bu "mavi kan" ve "siyah kemik" ayrımı hala bizimle, "Bielorussians" ve taçlı hükümdarlarımız var).

Diodorus Siculus, XX, 22-24; Yu.A.Vinogradov. Mithridates orada kendini bıçaklayarak öldürdü, s. 92; T. Rice. İskitler, s. 216.

Аγαροι - İskit kabilesi. İskit kralı Agar'ın adıyla bağlantılıdır (Tr. Ak-er, lit. "Beyaz Adam" ~ "mavi kan"; aga aynı zamanda "kıdemli, saygın" anlamına gelir; her iki terim de birbirinin yerine kullanılabilir, mavi kan saygındı ve toplumsal saygınlık kanı mavi yapıyordu. Bu bir hüküm değildir, sözlük ve kültür birçok başka olasılığa sahiptir, özellikle de kabile adı genellikle bir liderin unvanı-adı olarak kullanıldığı için).

Appian, Yunan tarihçi, MS 100 civarı - 180 civarı

Agathyrs - efsanevi Herkül'ün oğlu ve yılan bacaklı bakire - Borysthenes (Dinyeper) nehrinin bir kızı. İskit efsanesine göre ondan Agathyrs (Agach-eri = Tr. agach + er = ağaç + insan "orman halkı", bu insanlar için Slavca "Drevlyane" = "Orman halkı" ile doğrulanmıştır. Bkz: Borysthenes ~ Dinyeper).

Herodot IV 9, 10.

Agathyrlar - İskitlerle akraba olan halkın adı. "İskit'in Istr'e kadar olan kuzey kısmı Agathyrsi ile sınırlanır (Agach-eri = Tr. agach + er = ağaç + man "orman halkı", bu halk için Slavca "Drevlyane" = "orman halkı" klişesi ile doğrulanır, bu da en azından erken Slavların kısmi iki dilliliğini doğrular. Filolojideki neredeyse tüm "kim kimdir" ler Ağaç-eri = "orman halkı" nı kabul eder. Ağaçeriler, günümüze kadar izi sürülebilen ilkel Avrupa İskit kabilelerinden biridir. Lehçeleri üzerine yapılacak bir çalışma, eski dillerine dair ipuçlarını ortaya çıkaracaktır, aynı şekilde genetik yapıları hakkında da. Yunan kaynakları Ağaçerileri Hazarların ilk oluşumuyla ilişkilendirir).

Herodot IV 100, 104.

Aelis (Αἶλιος, Ailios, ΠΞ + ΑΙ) - İskitya Kralları yaklaşık MÖ 180-150, sikkeler. (İsimlerin çarpıtılmasının bir nedeni olmalı, en azından bir isim açıkça görülebiliyor, Αἶλιος Ailios, ve dikkat çekici bir şekilde Aelis değil; Yunanca -ios ile biten isim Ail'dir, burada Tr. A soylu, il ülke anlamına gelir. "A" Ak, Ata ~ baba, Ail yazlık saray ya da bu çizgide bir şeyi gösteren kabul edilmiş bir kısaltma olabilir. ΠΞ açıklanmadan bırakılmıştır. TK monogramında sadece T görünür, Syrdarya Halici'nde bulunan Fig. 28/159 tamgası ile örtüşmektedir, bkz S.Yatsenko. Eğer sikke üzerinde bir tamga görürsek, I tamgasının temel unsuru Kıpçak temel tamgası ile örtüşmektedir)

Ailios ca 180-150 BC - King of Scythia

Obv. Jugate heads of the Dioskouroi in Sacythian bonnet hats
Rev. Jugate horse heads, 7 monogram ΠΞ & 5 monogram ΑΙ

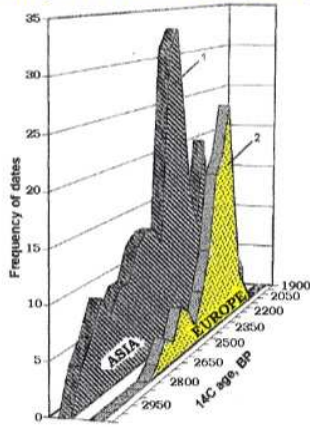
Rev. Jugate horse heads, TK (?) monogram below

Akinak - kısa, demir İskit kılıcı. Büyük olasılıkla bu sözcük İskit kökenlidir. Böylece, Soğd ve Korezm dillerinde kynk - kılıç (Tr. kingirak, sessiz ğ > kinirak, dillerimizi ayıran 3.000 yıl göz önüne alındığında yeterince yakın. Kingirak, çift ağızlı kılıç, hançer, bıçak için kullanılan bir terimdir, Orta Asya ve Güney Sibirya'da kinirak ilk olarak MÖ 700-100 Tagar Kültürü mezarlarında, MÖ 1200-700 Karasukların demir üretiminde ve arsenik ve kalay alaşımlarında ustalaşmasından sonra ortaya çıkmıştır. İskitler, kurganların doğudan batıya doğru yürüyüşünün de gösterdiği gibi, Karasuk döneminde de kiniraklarını beraberlerinde getirmişlerdir. Zamansal, mekânsal ve dilbilimsel kanıtları fark etmemek için bilimsel bir çaba sarf etmek gerekir. Vaissière, Ephtilite Khingila adının Doğu Hunlarının taptığı kutsal kılıcın adı olduğunu varsayar, "kenglu", Türkçe qñjıraq "çift ağızlı bıçak" ile karşılaştırılır. Bu kılıca Doğu Hunları arasında İskitlerin ve Attila'nın Hunlarının kılıçlara taptığı gibi tapılırdı. Modern Çin pinyininde kenglu, Cheng-lu olarak fonetikleştirilmiştir. Vaissière, Kenglu'nun aynı zamanda Doğu Hunları ve Attila Hunları arasında savaş tanrısının adı olduğunu, dolayısıyla Eftalit Khingila'nın teforik bir isim olabileceğini belirtir; ancak bu, Tengri'yi Yüce olarak kabul eden, ruhlara ve alplara izin veren ancak diğer tanrılara izin vermeyen Tengricilik kavramıyla çelişir. Vaissière 2003, 129.

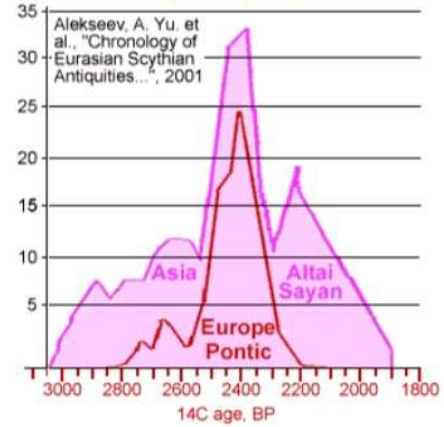
F. Hirth, Zhou Kralı Wu 武'nun Shang'ı fethetmek için bizzat kullandığı silahlar arasında yer alan "iki ucu keskin bıçak" kingirak kelimesini "kayıtlardaki en eski Türkçe kelime" olarak adlandırır ["Ancient history of China, to the end of the Chou dynasty", New York, 1908; yeniden basım Freeport, New York, 1969, s. 67]. Bu iddia, Çin ve Batı Sibirya'da bulunan bronz hançerlerde çarpıcı benzerlikler gösteren arkeolojik bulgularla tutarlıdır).

Fig. 6 Distribution histogram for all ¹⁴C dates for Scythian time monuments of 1st-3rd periods
(Note that the timescale stops at 100 AD, while the kurgans kept on going up until present and in Europe e.g. Pereschepino kurgan 665 AD)

Rendition after A.Yu. Alekseev, 2001, article

Wikipedia rendition

Akrosa (Akrosas) - Dobruca'daki İskit kralı. M.Ö. 2. yüzyılda Akrosa, Tom ve Odessa şehirlerinde kendi adıyla sikkeler bastırmıştır. (Dobruca, Seklerlerin tarihi topraklarıdır. Bir replikanın resmine bakılırsa, sikkenin göçebe İskitlere veya Sarmatlara atfedilmesi uygun değildir; tahıl üreticilerini İskit veya Sarmat unvanı altına sokacak çok sayıda alternatif düzenleme olabilir, ancak bunların hiçbiri onları atlara bindirip göçebe yapmaz. Geçici Türk isimleri önerilebilse de, bunlar etnolojik olarak haklı gösterilemez. Yunan, İllirya, Daçya, Trakya vb. daha iyi bir atıf olacaktır).

Akrosandros 2 c. B.C.- King of Scythia

T.V.Blavatsky. VDI, 1948, No 1; Harmatta, Studies in the history and language of the Sarmatians, 1970, p. 22.

Alizonlar - İskit halkı. "İskit tarzı bir yaşam sürerler, ancak mısır, soğan, sarımsak, mercimek ve darı eker ve yerler." (Burada Timber Grave halkının son ismini bulmuş olabiliriz. M.Ö. 5-4. yüzyıllarda, biri K.Pontus ya da "İskit", diğeri doğudan, daha Moğollaşmış Avrasya bozkırlarından gelen iki Timber Grave kültürü göçmeni akımı Chorasmia bölgesinde karşılaştığında, ortak yaşam kurmakta sorun yaşamadılar ve bin yıl süren Chorasmian uygarlığını kurmaya devam ettiler ve yüzyıllarca süren Pers saldırıları ve kolonizasyonundan kurtuldular)

Herodot IV 17, 52.

Antik yazarların yazılı eserlerindeki Eski Türk haşiyelerinden (İskitçe kelimeler) // 1. bilimsel ve pratik konferansın bildirileri "Orta ve Kuzey Asya halklarının göçebe uygarlıkları: Tarih, durum, sorunlar", Bölüm 1, Kızıl - Krasnoyarsk, 2008, - s. 149 - 177

Alazonlar - Antik Yunan tarihçi Herodot'a (MÖ 5. yy) göre, Dinyeper Nehri'nin batısında Karadeniz yakınlarında yaşayan İskit kabileleri bu şekilde adlandırılırdı. Yunanca -on ve -es biçimlendirme ekleri olmadan alaz kabile adlarının kökü, çeşitli dillerde obstruent affrikatın [dj] bir ıslıklı [z] ile fonetik olarak yer değiştirmesinden kaynaklanan Aladj etnoniminin uyarlanmış, yani Helenleştirilmiş şeklidir. Türk dillerinde [dj] fonemi [dz], [j], [tʃ ~ ç] ve [z] gibi duyulabilir, örneğin: djigit ~ jigit 'genç, çevik', Bahıt-djan ~ Bahıtşän ~ Bahçän -. erkek özel adı, djer ~ jer ~ dzer ~ zer 'toprak'.

Alaç ~ alaş kelimesi bazı Türk halkları arasında bilinmektedir. Örneğin, Kazaklar arasında öz ad qazaq'ın arkaik bir eşanlamlısıdır; daha önceki zamanlarda Kazaklar ve Nogaylar tarafından ülke çapında savaş çılgılığı olarak kullanılmıştır. Folklorunda korunmuş bir ifade altı alaş, lit. 'Altı Alaş kabilesi' ya altı Türk halkından oluşan bir topluluk ya da Kazak kabilelerinin bir birliği olarak anlaşılmaktadır. Bu söz diziminin çeşitli yorumları (bu ifadenin 13 yorumu vardır) kökeninin çok eskilere dayandığını göstermektedir. Oğuz ittifakının bir parçası olan boylar arasında ortaçağ yazarları Jeti-su'dan Khalajes ~ Holadjes'ten (Haladj ~ Halaç) bahseder (ünlü ile başlayan bazı kelimelerin önünde protez bir ögenin [h] görünmesi bazı Türk dilleri ve lehçeleri için karakteristik bir olgudur). Müslüman yazar İbn Haldun, Taşkent'in kuzey doğusunda uzanan ülkeyi Haliç ülkesi olarak adlandırmıştır. Yüzyıllar boyunca, bu etnik kökenden ayrı gruplar Kazakistan'dan batıya, güneye ve güneybatıya taşınmıştır. En büyük Peştun kabilelerinden biri olan Ghilzais (Ğildjiy ~ Haldjay) genetik olarak Gazni platosunda otlayan Khalajes'e yükselir. 1290 yılında Halaç Türkleri Delhi şehrini ele geçirerek kuzey Hindistan'da Delhi Sultanlığı adında yeni bir devlet kurmuşlardır. Bu kabilenin Orta İran platosuna göç eden bir kısmının torunları, bugün Tahran'ın güneybatısındaki 46 yerleşim biriminde yaşayan Türk dilli etnisiteyi oluşturmaktadır.

Alat kabilesi günümüzde 6 ülkede birleşik etnisiteler olarak yaşamaktadır: İran'da Khalaj, Horasan'da Kalat, Afganistan'da Peştun, Hindistan'da Ghalzae, Kazakistan'da Alat ve Rusya'da Altay'da Alat ve Alachin. Çince'de E-lo-chji ve "eğri büğrü atları" için Boma olarak adlandırılmışlardır. Klasik dönemde batıda Herodot ve doğuda Çinliler tarafından bilindikleri göz önüne alındığında, Antik dönemde de şimdiki kadar dağınıktılar. Dinyeper-Buh interfluvialindeki bazı MÖ 6. yy İskit kurganları Alat İskitlerine atfedilebilir. Kazakistan ve Çin'deki Alat ramgaları (Kıpçak tabanlı) / (Kıpçak tabanlı) / (Kıpçak tabanlı) / (Dodurga) / (Kolpos) / (Çin kayıtları) idi ve 2 bin yıl boyunca olağanüstü bir tutarlılık gösteriyordu.

Amadok (Αμαδοκοι) - İskit kabilesi veya klanı. Özel bir İskit boyu olarak Amadoklardan ilk olarak onları Dinyeper ve Seversky Donets arasında konumlandıran Hellanicus bahsetmiştir. Herodot Amadoklardan bahsetmese de, isimleri eski zamanlarda iyi biliniyordu. Örneğin, Hyperborean Amadok kahramanı Delphi'de onurlandırılmış ve başka bir Hyperborean olan Hyperoh ile birlikte Delphi tapınağını Galatların (Galatyalılar) istilasından kurtarmakla anılmıştır. MÖ 5. ve 4. yüzyıllarda Trakya'da Amadok I ve Amadok II adında krallar vardı. Batlamiyus kitabında Borysthenes (Dinyeper) nehri kıyısında bulunan Amadok şehri, Amadok gölü ve Amadok dağlarının varlığından bahseder. Bazı araştırmacılar modern Kiev'in Amadok antik kentinin bulunduğu yerde olduğuna inanmaktadır. Batlamiyus, Amadok dağlarını Dinyeper orta mecrasının batısına yerleştirmiştir (Etnolojik referanslardan ve sikkelerden, çoğu araştırmacı Amadokların İskitlere tabi Trakyalı yerleşik bir tarım kabilesi olduğunu ve tahıl haracı ve benzeri görevler dışında etnik olarak göçebe İskitlerle ilgisi olmadığını öne sürmektedir. Muhtemelen, Herodot Amadoklardan boyun eğdirilmiş halkların genel bir adı altında bahseder - Budinler).

Bizanslı Stephen tarafından okunan Hellanik; Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 1, s. 317.

Amurgion (Αμουργιον) - İskit kabilesi veya klanı.

Bizanslı Stephen tarafından okunan Hellanik; Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 1, s. 317.

Anaksirida - İskit-Saka giyim unsuru. Herodot, "Sakaların ya da İskitlerin de başlarına düz başlık taktıklarını, anaksirid giydiklerini, yerel yayları, hançerleri ve sagar baltaları olduğunu (anaksirida Yunanca ya da Farsça bir kelime gibi geliyor) bildirmiştir.

Herodot VII 64.

Anakarsis (Ανακαρσις) - İskit prensi, Gnur'un oğlu (Yunanlı bir cariye eşinden, Yunanca adı buradan gelir), Lik'in torunu, Spargapith'in büyük torunu, Savlius'un kardeşi, Idanfirs'in amcası. MÖ 625 (MÖ 614?) civarında doğmuştur. Uzun bir süre (yaklaşık 20 yaşından yaklaşık 50 yaşına kadar) Yunanistan'da yaşadı. Solon'u tanıyordu. Yunanlılar Anakarsis'in yedi bilgeden biri olduğuna inanırlardı. İskitya'ya döndüğünde kardeşi Savlius tarafından öldürüldü (İskit göçebe geleneklerini ve dinini terk ettiği için).

Herodot IV 46, 76. Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 2, s. 318.

Antakei - beluga (mersin balığı, Acipenseridae) familyasından büyük kemiksiz balık. Herodot'a göre Antakei Borysthenes'te (Dinyeper) bulunurdu (Tr. Borysthenes için Bulgar adı Buri-chai idi, şüphesiz aynı kökten, chai Balkar'da nehirdir, diğer Türk dilleri arasında Kara-chai gibi; Kıpçak Bechen/Badjanak dilinde Bechenler Borysthenes Baroux olarak adlandırılır (Constantine VII Porphyrogenitus, "De Administrando Imperio"). Etimoloji: Buri/Baro/Böri = kurt, than = su kütlesi, su alanı, nehir; than/tan Farsçadan ödünç alınmıştır, zira başka hiçbir EE dilinde geçmez; Osetçede than/tan yoktur, en yakın akrabası göl anlamına gelen Türk dilinden ödünç alınmış "tangiz"dir; ayrıca günümüz Altay halkları arasında "barisa" ruhlara tapınılan ve kurban kesilen kutsal bir yerdir ve muhtemelen Böri = kurt anlamına da gelmektedir. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", NY, Liberty, 2002, ISBN 0-9144881-61-4, s. 192. "Antakei" kelimesi İskitçe değildir, modern Yunanca άνευ κόκαλ = kemik yok ifadesine şüphe uyandıracak kadar yakındır. Klasik Yunan'da beluga bölgesi muhtemelen Akdeniz'i de kapsıyordu ve Yunanlı yetenekli denizcilerin bozkırlı göçebe İskitlerin onlara deniz yaşamı için yeni bir kelime öğretmesine ihtiyaçları yoktu).

Herodot VI 53.

"De Administrando Imperio", Bonae Impesis Ed. Weberi, 1860, Bölüm 39, s.171:

<http://rapidshare.com/index.html>

Yunanca: Οτι ο των Πατζίναχιτών τόπος έν ω τω τοτε κοίρω καιρω κατωκησαν οί Τοϋρκοι, καλείται κατα την έπωνυμίαν των εκείος οητων ποταμών. οι δε ποταμοί είσιν οζτοι, ποταμός πρώτος ό καλουμενος Βαρουχ, ποταμός δευτερος ό καλουμενος Κουβον, ποταμός τρίτος ό καλουμενος Τρουλλος, ποταμος τέταρτος ό χαλουμενος Βρούτος, ηοταμος πέμπτος ό καλουμενος Σέρετος.

Latince: Ceterum Patzinacitatum locus, quem tunc inhabitabant Turcae, a fluviiis qui illic sunt cognominator; flumina autem isthaec sunt, primus fluvius Baruch appellatur, secundus Cubu, tertius Trullus, quartus Brutus, qnintus denique Seretus nuncupatur.

İngilizce: Türklerin yaşadığı Patzinaks'ın yeri hakkında nehirlere şu isimler verilir: Baş nehir Baruch (Βαρουχ), ikinci nehir Cubon (Κουβον), üçüncü nehir Troullos (Τρουλλος), dördüncü nehir Brutus, son olarak beşinci nehir Seretos (Σέρετος) olarak adlandırılır.

Antir - Jordan, Darius ile savaşan İskit kralına denir. "Darius Pers Kralı, Hystaspes'in oğlu, Got Kralı Antirus'un kızıyla evlenmek istedi (İskitler diye okuyun)." Jordan. Gotların kökeni ve eylemleri.

Api - İskit tanrılar panteonunun tanrıçası. Herodot onu Yunan Gaia ile özdeşleştirir. Api adı doğrudan Türk "apai" - anne, ana ile ilişkilidir (Api, Tr. Ebi/Ebe, doğuran, Havva'nın öncüsü ve İncil'deki "adam" = Tr. man kelimesinin mükemmel bir tamamlayıcısıdır. Api'nin diyalektik bir varyasyonu, b/m değişimi yoluyla Ami olacaktır, bu da onu İskit Api'sinin tam eşleşmesi olan Tr. Tengrian tanrısı Umai ile ilişkilendirir. Yunan analogu Gea bir primowomb, Zeus'un büyükannesidir; İskit Api'si ve Türk Umai'si de öyle (OTD 611). Umai'nin akrabaları "umai" = rahim, "um" = mide, "uma" = annedir. Diğer Tr. soydaşlar "api/abi/aby/avy/apa/abba/aba/apai" = sırasıyla anne/büyük kız kardeş/annenin kız kardeşi/babanın büyük kız kardeşi/babanın annesi/"madam"/kocanın kız kardeşi/kadın. Anlamsal olarak Api, anneliğin ve kadınlığın zirvesidir. İran etimolojisi için V.Abaev, Özbekçe ve Tacikçe "apa" = anne, büyük kız kardeş, tüm IE dilleri arasında sadece modern Tacikler bu eski Türk Apa unvanını benimsemiştir). Herodot IV 59.

Arar - İskitya'da bir nehir, İskit topraklarından akar, İster (Tuna) nehrine dökülür (Tr. "aryk" - kanal, akarsu. Liste Arax biçimini de içermeliydi, İskit topraklarında 2 büyük Arax var, biri Kafkasya, diğeri Uzboi, ikisi de Hazar'a akıyor). Herodot IV 48.

Arax - İskit topraklarında biri Kafkasya, diğeri Amuderya kanalı Uzboi olmak üzere iki büyük Arax nehri vardır ve her ikisi de Hazar'a dökülür (Tr. "aryk" - kanal, dere. Yerel Türk dilinde (Tokhar/Dahae, Masgut/Massaget) her ikisi de Aryk olarak adlandırılan iki akarsuyun varlığı, Herodot'un doğudaki birinin sadece bir kanalı olduğunu ve bunun Uzboi'yi belirttiğini kesin olarak belirtmesine rağmen, bilim adamlarının nesillerini karıştırdı, çünkü batıdan akan diğer Arax çok sayıda kanala sahip gelişmiş bir deltaya sahipti. Arax'ın "akarsu" olarak tercüme edilmesi modern araştırmacıların gözünden kaçmamıştır, çünkü Masguts/Massagets'in kuzeyindeki üçüncü bir nehir olan Syrdarya da genel olarak "arax" olarak adlandırılmıştır. Herodotos I 202 vd.

Arga - kız arkadaşı Opis ile Delos'taki Apollon tapınağını ziyaret eden genç bir Hyperborean kadının (İskit) adı. Herodot IV 35..

Argimpasa - İskit tanrılar panteonunun tanrıçası. Herodot onu Yunan Afrodit Urania ile özdeşleştirir. "Arhyppians" ile ilişkilendirilir (Tr. Arği (dolayısıyla İng. augur) = kehanet (OTD 220) + gim/gam = kam = rahip + mas/pas/bash = baş, yani bir baş kahin, Herodotos 4.67 tarafından aktarıldığı gibi Yunan Afrodit Urania ile tam bir eşleşme. İranlıların girişimi ismin Arti olarak değiştirilmesini gerektirir ve kalan kısım için hiçbir etimoloji önermez; mitolojik olarak İranlı Arti ile Afrodit çelişkili bir uyumsuzluktur, Arti'nin Yunan mitolojisindeki karşılığı Tyche veya Roma Talihi'dir; Arti'yi Argimpasa ile ilişkilendirmek çifte çağrışım gerektirir. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians").

Herodot IV 59, 67.

Arhypei - İskitlere benzeyen insanlar (Morfolojik olarak diğer Yunan takma adlarına benzer Melanchlaen, Hyperborean, "hippo" Yunanca attır; ancak İskitçe bir centaur kelimesinin Yunancalaştırılmış bir versiyonu olabilir, Tr. Ar + jaby/yabu/jupax = "insan + at"; Yunanca "hippo" at - diyalektik Türkçe "yabu").

Herodot IV 23, 24.

Argot(es) - İskit kralı. İskit Napoli'sinde bir yazıt bulunmuştur: "... güçlü Argot'un, İskit hükümdarı Argot MÖ 170-150 yıllarında Bospora Kraliçesi Kamassaria'nın kocasıydı (En basit etimoloji ar = man + got = tribe'den gelir, ancak Ar aynı zamanda "man" ile aynı semantik kökene sahip kabilenin özel bir adı da olabilir. Kabile adlarının unvan adları için kullanılması Türk unvan isimlendirmesinde yaygın bir durumdu: Sibir-han, Masgut-han, Urus-han, Aiyar (Avar)-han, vb.)

Yu.A.Vinogradov. Mithridates orada kendini bıçaklayarak öldürdü. s.140.

Ares - İskit tanrılar panteonunda savaş tanrısı. İskitler sadece onun için bir odun yığımına gömülü bir kılıç şeklinde kutsal bir yer inşa etmişlerdir (Ar, Tr.'de "asker, savaşçı, erkek" anlamına gelmektedir. "Ebedi alev "e benzer bir anıttan bir "savaş tanrısı "na uzanmak çok da beklenmedik olmazdı. Ancak herhangi bir Türk etimolojisi V.I.Abaev tipi filolojik fanteziden başka bir şey değildir, çünkü Ares bir Yunan tanrısıdır, muhtemelen Trakya kökenlidir, Zeus'un oğludur ve Olimpos'un sakinidir. Herodotos tanrı için İskitçe bir isim zikretmemiştir. Yunan mitolojisinde Ares bir savaş tanrısıydı, daha doğrusu savaşın neden olduğu şiddet ve yıkımın tanrısıydı. Herodot'tan çok önce Ares vahşi, dizginlenemez ve hain olarak tasvir edilirdi. Ares hakkındaki tüm romantik mitler, Herodot'un terminolojisini kullanan İskit savaş tanrısı tasviriyle uyumsuzdur. Tengricilikte daha iyi bir tanımlama, tanrı yerine bir Alp ya da bir koruyucu olabilirdi ve yıkımın değil, askeri başarının sembolü bir kılıçtı. Herodot'un anlattığı İskit törenleri, bir sonraki bin yılın Doğu ve Batı Hunları için tasvir edilenlerle neredeyse aynıdır. Batı Hunları için savaş tanrısının adı Kuar olarak kaydedilmiştir, Çinlilerin yorumu ise Ching Lu'dur. Tanrı Gor için Mısır mitolojisinde, Sümer İşkur'unda, Pers Gurchesh'inde, Roma Mars'ında tanımlanan paralellikler, Sümer İşkur'u MÖ 26. yüzyıl gibi erken bir tarihte kaydedilmiş olsa da, kültürel ödünçlemelere işaret etmektedir. Türk tanrısı, Çince transkripsiyonu Ching Lu'da Kur olarak yeniden yapılandırılmıştır; Kur, Gor, İşkur ve Gurchesh ile aynı fonetik gruba girer. Türki Kur'un sonraki savaş tanrıları için bir model olduğunu öne sürmek fazla küstahça olabilir, ancak Sümer'de "kur" kelimesi "yabancı düşman ülke" anlamına gelir ve istilacılara işaret eder. Türk özel ismi Kur/Chur askeri bir lidere işaret eder, küçük lehçe farklılıklarıyla coğrafi ve zamansal olarak geniş bir alana yayılmıştır, ilk olarak liderler için zikredilmiş ve daha sonra yaygın bir isim olmuştur. Türk isimleri ve unvanları arasında Gur-Han, kabile isimlerinin bir parçası olarak Gur, Cengizliler ve Safeviler için kraliyet korumaları için Gurchi ve Kuarchi, Han'ın muhafız alayı için Charik, Osmanlı kılıç ustaları için Jenichars, peygamberler için Gorgud ve Korkut bulunmaktadır. Kaynaklar "odun yığımının" aslında bir kurgan ya da doğal bir tepe olduğunu, üzerine bir platform kurulduğunu, burada kılıç kuşanıldığını ve törenler düzenlendiğini belirtmektedir. İskitler, Doğu ve Batı Hunları ve Kafkasya Türkleri için ayin ritüelini tanımlayan kayıtlara sahibiz. Ref. Z.Gasanov "Kraliyet İskitleri", s. 233 üzerinde).

Herodot IV 59.

Ariant (Αριαντας) - İskitlerin lideri, onun emriyle 600 amfora hacminde büyük bir kazan yapıldı. Görünüşe göre İskit'te yaşayanların sayısını tahmin etmek için bronz ok uçlarından

dökülmüştür (İskit, Hun, Türk kazanları Türk göçebe askeri kültürünün bir alametifarikasıdır. Ast kabileler tarafından savaş için tedarik edilen birliklerin gözden geçirilirken teker teker geçtiği ve sayım için bir nesne bıraktığı sayım yöntemleri, göçebe süvarilerde Orta Çağ'a kadar kalmıştır).

Herodot IV 81.

Ariapeith (Αριαπειθης) - İskit kralı, MÖ 490-470 yılları arasında Dinyeper ve Bug bölgesindeki İskitleri yönetmiştir. Muhtemelen Idanthyrs'in oğlu ya da torunuydu. Ariapeith'in en büyük oğlu Skill, bir İster (Tuna) karısından doğmuştur. Ariapeith, Trakya kralı I. Theres ile savaşmış, sonra onun kızıyla evlenmiş ve ondan Oktomasad adında bir oğlu olmuştur. Üçüncü oğlu Auric ise İskit Opia'dan olmuştur. MÖ 470 yılında kırk yaşındayken Agathys Kralı Spargarith'in elinden öldürüldü.

Herodot IV 76, 78.

Arima - İskitlerde bir anlamına gelir. Herodot Arimaspa'sın adını böyle yorumlar (Aslında "arym, yarım, yarı" bir değil, bir çiftin yarısıdır. Türk ve Fin-Ugor dillerinin semasiyolojisi genellikle eşleştirilmiş parçaları tekil formdaki isimlerle adlandırır, örneğin "göz" aynı zamanda "gözler" anlamına gelir, "bacak" aynı zamanda "iki bacak" anlamına gelir, vb. Bu diller "bir çiftten birini" ifade etmek için bir tanım ekler, dolayısıyla lit. arym-spu/sepi = yarım göz = "bir göz" Arimaspa "Tek Gözlü" değil, "Yarım Gözlü" dür ve Yunanca'da kelimenin tam anlamıyla alındığında "İki Gözlü'nün Yarısı" veya "Tek Gözlü" olarak ifade edilir. Aslında Arimaspa "Şaşı Gözlü" anlamına gelir ve şaşı gözlü Moğollarla temas halinde olan herhangi bir dilde anlamsal olarak alay konusudur. Arimaspa'daki diğer kısım "spu/sepi", göz için kullanılan bir Tr. Bu üç İskitçe kelime, arym, spu ve arimaspa, Herodot tarafından alıntılanan tercüme İskitçe sözlüğe aittir, İrani ailede bir yerleri yoktur ve Türk dillerine aittirler. Ref. M.Zakiev).

Herodot IV 27; Latyshev, "Proceedings...", VDI, 1947, No 1, s. 307.

Arimaz - Soğdiana'da Arimaz Kalesi (Αριμαζου πετρα) olarak adlandırılan İskit lideri. Polien, bu kalenin Büyük İskender (Strat., IV, 3, 29) ve Strabon (Arrian, Anabasis., IV, 28, 4) tarafından ele geçirildiğini bildirir ("arym" ile bir başka eklemeli bileşik - yarım, bu durumda "Ases'in Yarısı", yani Ases ve Ases'in kanadının bir kısmı. Ases - Ch. Yuezhes'in Yunan kaynaklarında öne çıkması, Çin yıllıklarında ortaya çıkmalarından bir yüzyıl öncesine dayanır ve zaten bir hanedan kabilesi olarak görünürler. Asların hanedanlık başarıları ve hırsları MS 10. yüzyıla kadar devam etmiştir).

Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 80.

Arimoi - Kimmer kabilesinin adı Homeros'un destanında geçmektedir (Αριμοισι). Strabon onları Lidya'da lokalize eder (Geogr. XII 8, 19). MÖ 13. yüzyıl Asur kaynakları Arima'dan, daha sonraki Urartu kaynakları ise Arme'den bahseder (Arym'den - yarım, bütünün bir kanadı, süper etnik bir hitap. Geç Antik dönemde, "kanat" için kullanılan hitaplar da dış gözlemciler tarafından etnik kökenle karıştırılmış, "Tolis" ve "Tarduş" - "doğu (sol) yarısı" ve "batı (sağ) yarısı" alınmıştır. "Tolis" Tele kabile birliği ile karıştırılmış, Tardu "Batı Kağan" yerine Tardu-kağan'da özel isim olarak alınmış, Kutrigur "Batı Kanadı/Batı Yarısı" için "Batı Kabileleri" yerine bir etnonim olarak alınmıştır. Yunan ve Asur hikâyelerindeki "yarımlar" kesinlikle farklıdır ve farklı konfederasyonlara aittir. M.Ö. 13. yüzyıldaki "yarımlara" bölünme, M.Ö. 3. yüzyılda Doğu Hunları arasında sahra ordusunun kanatlara bölünmesinden tam bin yıl öncesine denk gelmektedir. Devletin üç parçaya bölünmesi devasa boyutlardan minicik boyutlara kadar her Türk devletinde mevcut olsa da, her çağ ve her toplum kanatlar

için kendi adını bulmuştur. Herhangi bir anlamsal içeriği olmayan listedeki diğer tüm hitaplar gibi, herhangi bir spekülasyon sadece bir spekülasyon olarak kalır).
Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 46.

Arimaspoi (Αριμασποι) - Herodot Coğrafyası Arimaspileri (Herodot'ta "tek gözlü") Hyperboreanlardan (Yunanca'da "Süper-Kuzeyliler") önce yerleştirmiştir. Proconnesuslu Aristeas'ın eserlerinden "Arimaspeis" olarak bilinir. Elnitsky, Herodotos'un Arimaspoi'sini Asur kaynaklarındaki Arima ile ilişkilendirir (Arimaspoi adlandırmasının önemi, İskitçeden bir çeviriye sahip olması ve vahşi filolojik spekülasyonlara izin vermemesidir. Arimaspoi kelimesi, Abaev'in 358 "İskitçe kelime" listesinde belirgin bir şekilde yer almamaktadır ve bunun iyi bir nedeni vardır. Arimaspoi, anlamsal ve fonetik olarak tam da Herodot'un belirttiği gibi, "arym" - Tr. yarım + "spu/sepi" - Tr. göz; Arimaspu "Yarım Gözlü", yani "Şaşı Gözlü" anlamına gelen bir Türk bileşiğidir. İngilizcede "squint-eyed" e ek olarak "cockeyed", "cross-eyed", "skew-eyed", "wall-eyed" ve muhtemelen daha fazla alaycı yakıştırmalar da vardır. Son ek -poi, Tr. -bai, Türk kabile ve kişi adlarında popüler bir ektir. Ref. M.Zakiev). Herodot IV 13, 14, 27; Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 47.

Arimaspoi (Αριμασποι) - Herodot Coğrafyası, Arimaspileri (Herodot'ta "tek gözlü") Hyperboreanlardan (Yunanca'da "Süper-Kuzeyliler") önce yerleştirmiştir. Proconnesuslu Aristeas'ın eserlerinden "Arimaspeis" olarak bilinir. Elnitsky, Herodotos'un Arimaspoi'sini Asur kaynaklarındaki Arima ile ilişkilendirir (Arimaspoi adlandırmasının önemi, İskitçe'den bir çeviriye sahip olması ve vahşi filolojik spekülasyonlara izin vermemesidir. Arimaspoi sözcüğü Abaev'in 358 "İskitçe sözcük" listesinde belirgin bir şekilde yer almamaktadır, bunun iyi bir nedeni vardır. Arimaspoi, anlamsal ve fonetik olarak tam da Herodot'un belirttiği gibi, "arym" - Tr. yarım + "spu/sepi" - Tr. göz; Arimaspu "Yarım Gözlü", yani "Şaşı Gözlü" anlamına gelen bir Türk bileşiğidir. İngilizcede "squint-eyed" e ek olarak "cockeyed", "cross-eyed", "skew-eyed", "wall-eyed" ve muhtemelen daha fazla alaycı yakıştırmalar da vardır. Son ek -poi, Tr. -bai, Türk kabile ve kişi adlarında popüler bir ektir. Ref. M.Zakiev). Herodot IV 13, 14, 27; Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 47.

Aristagoras - İskit kralı ya da kralın elçisi. MÖ 495'te Sparta kralı I. Kleomenes ile Perslere karşı ortak askeri operasyonlar konusunda müzakerelerde bulundu (Ar(is) + Tagor = Ar(is) + Tag + Or/Ar olarak ele alındığında, bu Tr. Savaşçı + Dağcı = Savaşçı + Dağ + İnsan. Tag, Tr.'de "Dağ" anlamına gelir ve bir dizi hitapta bulunur: Tochar, Tagar, Taur/Tavr, Sary-Tau, Dagestan, vb. "Dağlı" için eşanlamlı bir terim "qayaçi = qayachi "dir, bir "Kai" unsuru ile, Uigur Tarım bölgesinde belgelenen terim. Tag/Tau/Tav/Dag diyalektik bölünmesi iyi belgelenmiştir, doğu dillerinde Tag/Dag, batı Türk dillerinde Tau olarak yer alır ve bu bölünme ilk dilbilim çalışmalarına kadar uzanır. En eski Yunan kaynaklarındaki "Taus/Tavs" yayılımından, bunun baskın bir Batı Türk antik formu olduğu sonucuna varabiliriz. Önemli bir şekilde, "Dağ" için alternatif form, kaydedilen tüm Türk dillerinde ortak olan bir eşanlamlı olan "As" dır, bu da Ases ve Tochar'ı sadece eşanlamlı unvanlar değil, aynı zamanda başlangıçta bozkır halkları tarafından uygulanan "dağcı" ve "Pamirian" ve "İbery" ve "Appalachian" gibi ovadan bakıldığında dağlık konuma göre eşanlamlı olan ekzonimler yapar. Bununla birlikte, H-M.Yiliuf aynı semantik alandan, "As" = ova, muhtemelen Kazak dilinden zıt bir etimoloji verir ve Ases'i görünüşe göre yaylalardan görüldüğü gibi "ovalılar" olarak türetir. İlk kez MÖ 3. yüzyılda ve ondan önce MÖ 8. yüzyılda İskit = As-guzai olarak ortaya

çıkan terimin antikliği göz önüne alındığında, ilk etimoloji bizim görüşümüzün ötesinde bir şeyi yansıtıyor olabilir).
Herodot VI 84.

BC460 Arix Obol from Olbia
obv. Gorgoneion
rev. wheel with four spokes; between spokes APIX (Lat. ARIX)

Arix (Αρίχος) - bu isim MÖ 460-425 yıllarında Olbia'da basılan dökme obol ve büyük yunus sikkeleri üzerinde okunur. Alekseev Y.A., Arix ve Orix (Ορίχος) isimlerinin özdeşliği hakkında bir görüş bildirmiştir. Orix (Auric) İskit kralı Ariapyth'in oğlu ve Skil ile Oktomasad'ın küçük kardeşi idi. Αρίχος (Tr. "Ar" = "Savaşçı" ya yükselen isimler popüler Türk ve komşu halk isimleriydi ve hala da öyledir) yazıtlı sikkeler basmak için tam zamanında bir İskit lideri olabilir. Komşular çoğu zaman popüler isimlerinin Boris, Gaidar gibi biraz çarpıtılmış Türk isimleri olduğundan şüphelenmezler. Sikkenin ön yüzündeki Gorgoneion tanımı hatalıdır, qorqyu, qörq- "korkmak" fiilinden gelen "dehşet verici, korku uyandıran" ortacıdır, dolayısıyla Meduza ve Gorgonların korkunç görüntüleri. Arka yüzdeki mutlu yüzün korku salan Gorgoneion ile bir ilgisi olamaz).

Arpoksai (Αρποξαις) - Targitai'nin ortanca oğlu, Katiar klanının ve Traspilerin atası. M.I. Artamonova'ya göre Katiarlar Skolotların (Kraliyet İskitleri) bir parçasıydı. Arpoksai isminin bir başka okunuşu - Arp, Karp (dolayısıyla Karpatlar). İskit soy efsanesinin başka bir versiyonuna göre Arpoksai'nin adı Agathyr idi. Arpoksai-Agathyr klanı, Katiars-Akatirs-Agathyr'lerin yaşadığı Karpatlar'ı işgal etti. Başka bir klan Traspi-Trucks-Thracians hattını verdi (Arpo + ksai = "arpa", Tr. "arpalyk" = "toprak mülkiyeti" + aksoi = Ak +Soi = "Asil + Klan", yani "Toprağın Kraliyet Klanı", "Toprağın Hanedan Sahibi". V.Abaev'in çarpıtılmış ve saçma "Derin Suların Sahibi" ve neredeyse bir o kadar saçma Arpo'nun apra'ya dönüşümünden daha iyi. Doğrulayıcı işaretler dini bir içeriğe işaret etmektedir: Arpok + sai = "arpok" aglütinasyonu Türkçeden Uygurcaya "arpağ, arbağ, erbağ" = "kehanet, büyü, büyü, büyücülük, büyücülük" + Sai = "Klan", yani "Rahipler Kastı". "Arpok" un soydaşları Fince ve Moğolcaya yayılmıştır: Fince "arpa" bir kehanet aracıdır ve Moğolcada "arbaqu" büyü yapmaktır. Arpoksai, Katiar çiftçilerinin ve Traspi rahip kabilelerinin isimsiz bir atasıydı. Sırasıyla, Gök'ten Katiarlar için bir saban ve Traspiler için bir kadeh almıştır. Türkçedeki saban tipi tarım aletleri "kot, kat" kökünden türemiştir ve bu da Katiar kabile adının belirgin bir köküdür. Saban için kullanılan bir diğer Türkçe isim olan "aral", Slavcada türevleriyle birlikte "oral" a dönüşmüştür ve "ar" kökü Katiar eponimik hamisi Arpoksai'nin uygun bir bileşenidir. Traspiler için Türk soydaşlarının yelpazesi olumlu bir saptama yapmak için çok geniştir. Görünüşe göre en iyi eşleşme, sembolü ve aracı bir kap olan bir su koruyucusu olan "tur-suv/tur-sub/tur-sup" ile ilgilidir. Tarihsel dönemde, Hunlar da dahil olmak üzere Türk toplumlarında, en yüksek rahiplik görevleri hanedan klanının bir erkek başkanı tarafından yerine getirilirken, hukuk ve adalet de dahil olmak üzere iç işler, hasat ve bolluktan da sorumlu olan ana hanedan klanının başkanına aitti. Ref. Z.Gasanov "Kraliyet İskitleri", s. 210 ve 179.

Bu durumda, "kabile" terimi yanlış yorumlanmaktadır, çünkü hem çiftçilik hem de din sosyal topluluklar değil, mesleklerdir. Lipoksai ve Koloksai için olduğu gibi tek bir kelime her iki anlamı da, yani "Toprak Sahibi" ve "Kâhin" anlamlarını da tasvir ederdi). Herodotos, VI 5, 6, M.I. Artamonov, VDI, 1947, No 3.

Arsakom - Lucian'ın "Toksarid veya dostluk" diyalogunda bir İskit şefi olarak adlandırılır, İskit ordusunu Bosporianlar, Sarmatyalılar ve Alanlarla yapılan bir savaşta yönetmiştir. Lucian ayrıca Arsak, Lohant ve Makent'in dostlarından da bahseder. Lucian İskitlerin gerçek isimlerini kullanabilir (Ar + Sak aglütinasyonu belirgin görünmektedir, "Saka Savaşçısı", bir dizi Arsaks/Arsacs ile aynıdır, hepsi fatihlerin kişisel isimleri ve unvanları için uygundur). Lucian. Coll. of works in two volumes, Moskova, Leningrad, 1935, cilt 1.

Artemis (Ἄρτεμις) - aslen bir Trak ve İskit tanrıçasıydı, aynı zamanda Etrüskler tarafından Artuma olarak tapınıldı ve Yunanlılar tarafından en çok saygı duyulan Artemis ve Romalılar tarafından Diana olarak kabul edildi. Yunanlılar için vahşi hayvanların koruyucusu, avın ve vahşi doğanın tanrıçası, doğumun ve kız çocuklarının koruyucusuydu. Artum ismi hem Türkçe ärdäm "erdem, iyilik, mertlik, yiğitlik" hem de Macarca érdem (é a gibi telaffuz edilir) "erdem" kelimelerinde benzer seslere sahiptir.

Homeros, İlyada xxi 470 f., referans listesi: <http://www.theoi.com/Olympios/ArtemisGoddess.html>

(Assaioi) Ἀσσαιοί - kabile adı. Bizanslı Stephen onları İskitler, Batlamyus ise Sarmatlar olarak düşünüyordu. Bu isim, Olbia'lı Protogenes'in onuruna verilen kararnamede geçen Σαιοί - Saioi terimiyle örtüşmektedir (As + Sai aglütinasyonu belirgin görünmektedir, "As Klanı". Aslar bin yıl boyunca İskitler, Hunlar, Aşina Türkleri ve ötesi ile birlikteliklerini sürdürmüşlerdir).

Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1948, No 3, s. 312.

Asxi/Aschi - "Pontus" meyve ağacından elde edilen meyve suyu. G.A.Stratanovsky (1972), Herodot'un "Tarihler" adlı eserine yaptığı yorumlarda, modern (Türki) Başkurtların "akhşa" adlı bir yemekleri olduğunu gözlemler (Bu bir Başkurt kelimesi değildir, çeşitli modern Türk halkları için ortak bir kelimedir). Bu kelime İskitlerle akraba olan halklara (yani Başkurtlar ve onların Türk akrabalarına) aittir. Asxi/aschi'nin önemi, İskitçeden bir çeviriye sahip olması ve vahşi filolojik spekülasyonlara izin vermemesidir. Asxi/aschi kelimesi Abaev'in 358 "İskitçe kelime" listesinde belirgin bir şekilde yer almamaktadır, bunun iyi bir nedeni vardır. Asxi/aschi'nin etimolojisi açî = asitli, mayalanmış, ekşimiş, -chi özellik oluşturan bir son ektir, Rus lehçesinde çorba schi).

Herodot IV 23.

Ateus (Ἀτῆας, Atheas) - MÖ 4.-5. yüzyılların başında aşağı Bug/Buh ve aşağı Tuna bölgesinde güçlü bir İskit krallığı kuran İskit kralı. MÖ 339'da, 90 yaşındayken Makedonyalı Philip ile yapılan bir savaşta öldürüldü (Ateus/Atei (Ἀτῆας, Atheas) adı, tarihçilerin ve dilbilimcilerin akademik düzeyde yazım için aldıkları ve hatta Áthêãş gibi her türlü kıvrımlı aksan kullanarak mükemmelleştirmeye çalıştıkları diğer çarpıtmaların tezahürü olan Yunanca bir çarpıtmadır, yaklaşık 2 günlük bir yolculukta gözle görülen bir mesafede milimetre doğruluğunu göstermeye benzer. Atails'in - Atheas'ın değil - adını nasıl uydurduğunu biliyoruz:

Image: Photo from private collection, PDM Public Domain

Publication: Rogalski, Adolphe, 1961, *Monnaies portant le nom du roi scythe Atéas*//Bulletin de la Société Archeologique de Varna v. 12 (1961), p. 23-27

It says ATAILΣ, an obvious agglutination Ata + Il + Σ = Tr. "Father" + "Land, Country, Nation" + Greek affix "Σ", a compound used over and over through the millennia, in all kinds of combinations that start with Ata or include Il, Ata-Türk and El-Terish Kagan are most familiar).

Plutarch, Strabo, O.N. Trubachev "On Sinds and their language"//Questions of linguistics, No 4, 1976.

ATAILΣ diyor, bariz bir sondan eklemeli Ata + Il + Σ = Tr. "Baba" + "Toprak, Ülke, Ulus" + Yunanca ek "Σ", Ata ile başlayan veya Il içeren her türlü kombinasyonda bin yıl boyunca tekrar tekrar kullanılan bir bileşik, Ata-Türk ve El-Teriş Kagan en tanınmış olanlarıdır).

Plutarch, Strabo, O.N. Trubachev "On Sinds and their language"//Questions of linguistics, No 4, 1976.

Avhatai (Αυχάται) - Lipoksai'ye kadar uzanan İskit klanı. M.İ.Artamonov, Avhats'ın İskit toprak işçilerinin öz adı olduğuna inanıyordu. (Tr. Avchu, avcı, doğrudan bir yazışma. Modern Balkar-Karaçay mitolojisinde Avşat, vahşi avcılığın ve Avşat'ın kendi sürüsü olarak baktığı hayvanların koruyucusu. K.Pontus İskitleri ile K.Kafkasya Bulgarları/Balkarları arasında 2.500 yılı aşkın bir süredir varlığını sürdüren mitolojik ve dilbilimsel bir bağ vardır. Bulgarların İskit olduğu düşüncesi, Bulgarlar hakkındaki ilk Yunan anlatılarından kalmadır. Herodot'un alfabesinde "ch" veya "sh" için bir harf yoktu, bunlar uygun ikame harflerle ifade ediliyordu. Herodot'un "v" ile yazımı Avhatai olarak transkribe edilmelidir, ancak Türkçe için bu önemsizdir, her iki lehçe versiyonu da mevcuttur. Plinius, Avhat isminin anlamını "v" ile "kementi daire şeklinde atabilen ve en uzak takımları ilmeklerle yakalayabilen", yani kovboy tipi tuzak kuran olarak teyit eder. Tuzak kurmanın çiftçilikle ve ağır işçiliğin kaderiyle hiçbir ilgisi yoktur; Artamonov'un aksine, gökten düşen boyunduruk bir itaat ve ağır iş sembolü değildi, bir hakimiyet sembolüydü, bir kementle aynı fikir, bir sınırlama aleti. V.Abaev, Avhat isminin İrani olmadığını kabul etti, yani İrani bir benzerlik çıkarmak için harflerin rastgele permütasyonunu hayal edemedi. Türkçe voi- ve Slavca şekli vyya = boyun ve Türkçe "boyun eğdirmek" fiili deyimsel olarak voi- = "boyun eğdirmek, boyun eğdirmek" ve dolayısıyla Slavca "воин, война, воевода / savaşı, savaş, savaş ağası" vb. ile ifade edilir ve boyunduruk = güç sembolü olarak yaka. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", NY, Liberty, 2002, ISBN 0-9144881-61-4.)

Herodot IV 6; M.I. Artamonov, Sovyet Biliminde İskitlerin Tarihi, VDI, 1947, No 3, s. 76. boynun

Bookolabra (Βοοκολαβρα) - Theophylact Simocatta (yaklaşık 630) tarafından "magus, rahip, din adamı ile aynı" olarak açıklanan İskit adı. Türki Böküler ~ "derin bok" falcılar için kullanılan aşığılamalardan biridir

Theophylact Simocatta "Tarih" [M.Whitby 1986, s. 30]

Borysthenes - (G.Dremin'in listesine ek) Hipanis-Buh, Dinyeper, bir ada, Olbia şehri için orijinal bir isim ve daha fazlası dahil olmak üzere bir dizi yere belirsiz bir şekilde atanan bir isim. Dinyeper daha sonraki kaynaklarda en iyi Borysthenes olarak bilinir. Etimoloji için Antakei'ye bakınız. Herodot'un adı modern fonetik yerine Herodot'un zamanının fonetiğinde Borusthenes (Βορυσθένης) olarak okunmalıdır.

Borysthenetai - (G.Dremin'in listesine ek) Olbia şehri için orijinal bir isim. İsim orijinal fonetikte Borusthenetai (Βορυσθένηται) olarak okunmalıdır. "Olbia (Ολβία Ποντική)" adından önce belgelenmiş yerli adının varlığı, koloninin Herodot tarafından ziyaret edildiği M.Ö. 5. yüzyıldan önce Yunan kolonisinin kurulmasından önce bölgenin bir Türk adı taşıdığını göstermektedir. Türk adı, modern Altay dillerinde "Borysthen" = "İbadet Nehri" adının ima ettiği gibi, erken Yunan dininin, özellikle de Orfik Gizemlerin, Orta Asya "şamanistik" uygulamalarından büyük ölçüde etkilendiğini gösteren arkeolojik buluntuları doğrulamaktadır. Olbia'da ortaya çıkarılan çok sayıda Orfik grafiti, koloninin yerli halklarla önemli bir temas noktası olduğunu kanıtlamaktadır.

Budin - İskitlere benzeyen insanlar. Boudin, aşağı Don bölgesinin ormanlık alanında yaşıyordu ("Budun", "kabileler", "halk" gibi ayırt edilmeyen insan kitlesi için kullanılan bir Tr. terimdir. Kelime, filologların görüş alanına ancak 16. yüzyılda giren ve yerli Cermen dillerinden türeyen İngilizce "buddy", kısa şekli "bud" ile akraba olabilir. İngilizcede aynı zamanda meslekten olmayan bir arkadaşı ya da meslekten olmayan bir arkadaş kitlesini ifade eder. İngilizce sözcük Sarmatça kökenli olabilir).

Herodot IV 108; Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 45.

Butir - İskitlerden gelen bir çeşit krema veya ekşi krema. İskit Butir'inin Alman Tereyağı ile çarpıcı benzerliği - tereyağı (Latince butyrum, Yunanca boutyron, lit. Yunanca "inek peyniri, İskitçe kelime ödünç alınmamıştır . Tereyağı antik Yunan ve Roma'da bilinmiyordu, Herodot onu İskitlerin tuhaflıkları arasında tanımladı. Görünüşe göre, İskit temel gıdaları ihraç edilmiyordu, kımız, airan, et, koyun, koyun eti, çorba vb. terimler ödünç alınmamıştı. Ancak peynir tyrum adını Tyre göçebelerinden, at ippos adını Tr. jaby/yabu/jupax'tan almıştır).

Hipokrat, Latyshev'in yayınladığı "Hastalıklar". "Proceedings...", VDI, 1947, No 2, s. 298.

Kafkasya - (G.Dremin'in listesine ek) Herodot'un meşhur ettiği dağlar. Türkçede kau/ku/kuu "beyaz" dır, Caucas ve Kroukas kelimelerinin ikinci kısmı -kas'tır, Türkçede 'kaya, kayalık dağ' anlamına gelir. Bu bir etimoloji bile değil, modern Türk günlük konuşmasıdır. Kaucas ve Kroukas eşanımlıdır, ilki Beyaz Dağlar, ikincisi Karlı Dağlar'dır.

Herodotos 1.104 üzerinde

Croucasis - (G.Dremin'in listesine ek) "İskitler... Kafkasya Dağı'na 'karla beyaz' anlamına gelen Croucasis derler." - Plinius 6.XIX. Türkçede kyrau 'don, donmuş çiğ, kar', Caucas ve Kroukas kelimelerinin ikinci kısmı -kas'tır, Türkçede 'kaya, kayalık dağ' anlamına gelir. Bu bir etimoloji bile değil, modern Türk günlük konuşmasıdır. Kaucas ve Kroukas eşanımlıdır, birincisi Beyaz Dağlar, ikincisi Karlı Dağlar.

Plinius 6.XIX

Herodot ve Plinius'un bilgileri, sahte etimolojileri hazırlayanların kötü niyetini (basitçe, sahtekarlığını) göstermek için M. Vasmer'den bir alıntı ile desteklenmiştir:

KELİME: Kafkasya.

GENEL: Fransızca Caucase veya Almanca Kaukasus'tan yeni ödünçleme. Eski Rusça Kavkasiyskye Dağları (RPC) Orta Yunanca Καυκάσια ὄρη'den Κάυκασος, Gotik hauhs "yüksek", Litvanca kaūkas "çam kozalağı", kaukarà "tepe" ile ilişkilidir; bkz Schrader-Nehring 1, 570. Kafkasya'nın diğer isimleri; Arapça, Türkçe Kâf, Orta Farsça Kap-kōf, Ermenice Kar-koh; bkz. 4, 297; Munkácsy, KSz 1, 236 ve devamı. İskit. adı - Scythae ... Caucasum montem Crocasim hoc est nive candidum (Pliny, Nat. Hist. 6, 50) - Marquart (Morgenland 1922, No 1) İnanca *χrohukasi- "pırıl pırıl kar" olarak açıklar. Kretschmer (KZ 55, 100; 57, 255; Anz. Wien. Akad., 1943, s. 35) Letonca kruvesis "sulu kar", Eski Yüksek Almanca (h)roso "buz" + Eski Hintçe kāçatē "parlar, aydınlatır" anlamına gelir. Sobolewski'nin (IORYAS 26, 43) Avesta kahrkāsa- "şahin" ile daha az başarılı karşılaştırması.

SAYFALAR 2,153-154

Usta M. Fasmer'in neyi ağzından kaçırdığına ve neyi gizlediğine bir bakın: Plinius "Kar Beyazı" çevirisini verdiği göre, hile aceleyle değil, ustalıklı yapılmış olmalıydı. Rusça Kafkasya adını Fransızca ya da Almancaya atfetti, sanki Ruslar bin yıl boyunca Kafkasya'nın dünya çapında bilinen adını hiç öğrenmemişler gibi. Farklı insanların İskit adını nasıl aktardığını anlattı: iyi, bazıları çarpıtmış, bazıları daha doğru yapmış, ne olmuş yani? "Kar Beyazı", "yüksek", "çam kozalağı", "tepe", "sulu kar", "buz", "parlar, aydınlatır", "şahin" ile hiçbir ilgisi olmayan sesteş sözcükler yığmış, ne olmuş yani? Dünyanın her dilinde üç harfli sesteş sözcükler var, peki sırada ne var? Latince ifadeyi çevirmeden vermiş ve çeviride "İskitler... Kafkas dağlarına kar beyazı derlerdi" diyor. Tüm sesteş sözcükleri dikkatle çevirmiş ve özünü halının altına saklamış, ne kaçamak ama. Türki Kaukas'ın Beyaz Kayalıklar olduğunu, Kroukas'ın Karlı Kayalıklar olduğunu dünyadan gizlemişti ve bu tüm Fasmer'in denge biliminin özüdür.

Gnur - Aşağı Bug ve Aşağı Dinyeper bölgesi İskitlerinin kralı. MÖ 7-6. yüzyılların başlarının ikinci yarısında yaşamıştır. Anacharsis ve Savlius'un babasıydı. Herodot IV 76; Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 2, s. 298.

Gelon - efsanevi Herkül ile Borysthenes (Dinyeper) nehrinin kızı olan yılan bacaklı bakirenin oğlu. Gelon kabilesinin atasıydı (Yukarıdaki kısa pasajda üç özel isim de Türkçe kelimelerdir. Cümlelerin tamamı, Türkçe ve başka bir dilin karışımı olan Rusça bir konuşmayı andırmaktadır. Gelon/Djilan/Jilan/Yılan bir yilandır, ilk ünsüzü ile kelime Ogur koluna aittir;

Herkül, Tr. Ar + Kul + Gr. eki -es = İnsan / Savaşçı / Kahraman + Göl + -es, baştaki H aspirasyonu temsil eder; Kul bir güç ve otorite epitetidir, birçok Türk unvan ve isminin bir bileşenidir, diğer semantik formu Tingiz / Dingez / Çingiz - Deniz'dir, bu yüzden Kul-Erkin ve Kul Tegin ve Chingiz-Khan'a sahibiz. Borysthenes'teki Bory/Borys kısmı, Avrupa kraliyet ailesinin isimlerindeki Boris ile aynı kökten gelmektedir ve bu da Türkçede Ayı ve Kurt anlamına gelmektedir. İskit-İran hipotezini savunanların, hemen batmak bir yana, Türk etimolojisine değinmeye bile tenezzül etmemelerine şaşmamalı. Rus dilinde olduğu gibi, kendinizi çok fazla zorlamanıza gerek yok, yüzeydedir, bundan kaçmak için tek aracınız dilbilimsel cehaletinizi iddia etmek ve devlet kurumlarının milliyetçi propagandasını dinlemektir.

"Gelon" teriminin bir başka ilginç yönü de onu İran platosunun yerli halkı olan Elamlılarla ilişkilendirmesidir. "Elam" adının fonetik varyasyonları "Gelon" = Gelon/Djilan/Jilan/Yılan = yılan'ın fonetik varyasyonlarına yeterince yakındır; "Gelon"lara dikkat çekme sıklığı ve buldukları yerlerin İran platosuna yakınlığı da onları "Elam" ile ilişkilendirmektedir; Sondan eklemeli "Elam" dili ve sondan eklemeli Türk dilleri aynı dilsel filuma aittir ve uzak bir noktada tek bir yerel dil oluşturmuş olabilir; ve Herodot'un "Gelonlar"dan yarı Yunan/yarı İskit olarak bahsetmesi sadece şehrin ismiyle ilgilidir ve Yunanlıları ya da İskitleri kapsayacak şekilde genişletilmemelidir. Elam hipotezi, Türkçedeki "Gelon" = yılan teriminin popüler yorumuyla açıkça çelişmektedir, bu eldeki malzemelerle ne kanıtlanabilir ne de çürütülebilir ve verimli bir incelemeye yol açabilir).

Herodot IV 9, 10.

Gelon - Gelonların ahşap kenti. Darius'un İskitya seferi sırasında Persler tarafından yakılmıştır. Gelon'un kalıntıları Belsk köyü yakınlarında bulunmuştur (Herodot'un bildirdiğine göre, kentte iyi bir Greko-Türk dili geliştirmiş olan Yunanlıların büyük bir kısmı yaşamaktaydı. Gelon'un kalıntıları etkileyicidir.

Seyyar İskitler tahliye edilmiş olmalı ve sadece fakir Yunanlılar asil Persli yaya maceraperest tarafından kızartıldı. Gelonlar ve Gelonialar Antik Çağ'da bol miktarda bulunurlar, okur-yazar komşularından bilinirler. Moğol dilinde Gelonias Kais'e dönüştü, Ch. h/s değişimi nedeniyle Hi/Si olarak bilinirler, Kais MÖ 200'de Doğu Hun devletinin bir tebaası oldu ve uzun bir tarih izledi, MS 7. yüzyılda Kimek Kağanlığı'nın başındaydılar ve 11. yüzyılda Yunanca'da Kuman, Macarca'da Kun olmuşlar, 12. yüzyılda K.Pontus Kıpçak konfederasyonunda önemli bir rol oynamışlar, Rus yıllıklarında "Zmiey" - Yılanlar ve "Cheshuev" - (balık) Skalası sıfatlarıyla bilinmişlerdir. Yaklaşık 1.600 yıllık bir geçmişten sonra, Moğol fethinden sonra ihtişamları kaybolmuştur.

Tarihçiler ve arkeologlar, bedevi ve göçebe fatihlerde ortak olan bir özelliğe dikkat çekerler, atlayıp şehir sakinlerine dönüşmezler. Göçebe fatihlerin merkezleri ve köyleri, fatihlerin adı ne olursa olsun, yerli yerleşik nüfustan ayrı kalır: Kuşanlar, Türkler, Araplar, Moğollar, adını siz koyun. Belsk Gelon'da, İskit fethi ve Yunan kolonizasyonu öncesindeki yerli halkın geleneklerini ve yaşamını ve kalıntıları çoğunlukla çevredeki kurgan mezarlıklarında göze çarpan göçebe kültürün kaplamasını fark edebiliriz)

Herodot IV 108; İskit Dünyası, Kiev, 1975, s. 128.

Gelonlar - Herodot zamanında Budinlerin topraklarında yaşayan insanlar. Gelonlar "çiftçilikle, bahçecilikle uğraşır ve ekmek yerlerdi." "Gelonlar çok eski Yunanlılardır, kısmen İskitçe, kısmen de Hellence konuşurlar." (Budini halkının etnik adını bu şekilde öğreniyoruz, onlar

Gelonlardı; ve eğer Herodotus Gelon şehrinde yaşayan Yunan köylüleri, zanaatkarları ve tüccarları değil de tüm kabileyi anlatıyorsa, Doğu Hun konfederasyonundaki Kai kabilesi aslen Yunanlıların soyundan geliyordu)

Herodot IV 108, 109, 120; Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 45.

Goytosir - İskit panteonunda bir tanrı. Herodot İskit Goytosir'i Apollon olarak adlandırır (Türkçede Tos, Yahudi-Hıristiyan-İslam geleneğindeki melek ruhlar gibi genel bir ruhtur; Türk tanrısı Erlik bir tostur, Tuvaca'daki tam adı Erlik-tos'tur, Kyrbusta adı verilen teses-ruhlar üçlüsüne aittir; anlamsal olarak Appolo ve Tos özdeştir. Tos-ir bir varlığı (Ruh + İnsan) ifade eder. Tos'u tanımlayan isim sıfatı aşağıdaki semantiklerden birini veya bir kombinasyonunu taşıyabilir: Qoy-Tosir = Güneş Tanrısı, Qoychu-Tosir = Shepperd Tanrısı, Qayit-Osir = Diriltici Tanrı (Phoenix tipi); Oy-Tosir = Düşünce Tanrısı. Yunan Appolo'su çok işlevli bir tanrı olduğundan, Türk etimolojisinin semantik varyasyonları Appolo'nun göksel görevlerinin spektrumuna yansiyabilir. İran etimolojisi, Appolo'nun değil, Herakles'in semantik eşdeğeri olan İranlı Gaiomart'ı önerir ve Gaiomart'tan Goytosir'e geçişi kapsamak için filolojik analize ihtiyaç duyar. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", s. 277, 318 üzerinde). Herodot IV 59.

Herr - İskit'te bir nehir. Herr nehrine yakın bölgelerde İskit kraliyet mezarlığı bulunur. Herodot bunu Dinyeper Nehri'ne, Batlamyus ise Azak Denizi'ne yerleştirmiştir (Anlamsal olarak Gerra, kraliyet mezarlığının bulunduğu bir merkezdir, buradan Herr - nehir ve Herrs - kabile türetilir. (Türkçede Yer, toprak, yeryüzüdür; İngilizce Earth, Almanca Erde, Germence "ertho" ismini ve nihayetinde Almanca "erde", Hollandaca "aarde", Danca ve İsveççe "jord" ve İngilizce "earth" ü üreten Türk "er" kökünden gelir. İlgili formlar arasında "yerde" anlamına gelen Yunanca "eraze" ve Hint-Avrupa Sansı'nın aksine "tarla" anlamına gelen Cimmeric-Welsh "erw" bulunmaktadır. "thira", Lat. "terra". Türkçe-Almanca karşılığı mükemmeldir. Farsça karşılığı Zamin, Beluci Mitti'dir). Herodot IV 47.

Herros - İskitya'da, bugünkü Nikopol yakınlarında (47.5°N 34.5°E), Herr nehrinin Dinyeper'e döküldüğü yer (Nikopol'ün batısında Bazavluk, Nikopol'ün doğusunda Tomak 47.6°N 34.6°E. Eklerinden her iki ismin de Türkçe olduğu anlaşılmaktadır). Gerros'ta ana bir İskit kutsal alanı, bir kraliyet nekropolü saklıydı (Herr, Türki bir Yer = toprak, arazi, İngilizce "earth" ile akraba, semantik olarak "toprağımız" için uygun görünüyor. Dinyeper Nehri üzerindeki Kakhovka Baraj Gölü'nün taşması su seviyesini 6 m yükseltmiş ve nekropolü sular altında bırakmış olabilir. Ancak Nikopol zengin İskit kalıntılarına sahiptir). Herodot IV 53, 56, 71, B.A.Rybakov; L.A.Elnitsky, Avrasya steplerinin İskityası, Novosibirsk, 1977, s. 116.

Herrs - Herodot'a göre İskitya'da Gerros bölgesinde yaşayan bir kabile. Kissling'den sonra L.A.Elnitsky, Herrs'in kraliyet İskitlerinin bir öz adı olduğuna inanmaktadır (Bir kabilenin veya bir kabilenin bir kısmının Herr konumundan sonra coğrafi adı semantik olarak mantıklıdır).

Herodot IV 57, 71; L.A.Elnitsky, s. 116.

Gilea - İskitya'da, Dinyester nehrinin halicine yakın bir yer, modern Polesie (Orman bölgesi). Görünüşe göre, Gilea'da İskitlerin kutsal merkezlerinden biri bulunuyordu. Herakles orada yılan bakire ile yakınlaşmıştır. Anacharsis orada öldürüldü (Gilan = Tr. yılan'ın Yunanca bir

türevi veya yansıması gibi geliyor. Slav mitolojisi, yılanla bağlantılı Türk isimlendirmelerinin belirgin tercümelemlerinin izlerini korumuştur: Yılan Adası, Yılan Surları. Yılan Adası, Euripides'in Euxine Körfezi içinde Tuna Halici'ndeki Beyaz Ada ile özdeşleştirilir). Herodot IV 9, 18, 19, 76.

Hypanis - İskitya'da bir nehir, modern Güney Bug nehri (İskitya'daki tüm yer adlarını İskitlere atfetmek hatalı olacaktır. Herhangi bir organize göç ya da askeri harekât keşifle başlar; coğrafya, topografya, ilgili tüm işaretlerin ve engellerin isimleri tanımlanır, ikmal kaynakları belirlenir, rota seçenekleri karşılaştırılır ve muhalefetin konumu ve gücü değerlendirilir. Bu nedenle İskitler tüm büyük nehirlerin ve diğer engellerin isimlerini önceden biliyorlardı. Ana yer adlarının çoğu, işgalden sonra ve çoğu durumda birbirini izleyen birden fazla işgalden sonra da adlarını korumuştur. Bu olgu, yer adlarının etimolojisini incelememize ve uzun süre önce yok olmuş halkların dilsel aidiyetleri hakkında yargıda bulunmamıza olanak tanımaktadır. Etimolojik çalışmalar sistematik olmalı ve her şeyden önce altta yatan potansiyel adaylar ve dilleri hakkında bir bilgiye dayanmalıdır, aksi takdirde bir çalışma rastgele bir gezintidir). Herodot IV 47.

Hipakiris - İskitya'da bir nehir, modern Kolonçak nehri. Herodot IV 47.

Hyrçani - (G.Dremin'in listesine ek) "Hazarların doğusunda uzanan ... kabileler ... vardır. Hyrçani kabileleridir, kıyılarından itibaren Sideris nehrinin ötesindeki Hazar, Hyreanian Denizi olarak adlandırılmaya başlar" - Pliny 6.XIX. Türkçede Iyrk "göçebe" anlamına gelir, dolayısıyla Yunanca/Farsça "Iyrkae/Hyrçani" - "göçebe İskitler" ve Hyrcania/Gircania bölgesi. Plinius 6.XIX

Hyreanian Denizi - (G.Dremin'in listesine ek) "Hazarların doğusunda uzanan ... kabileler ... vardır. Hyrçani, kıyılarından itibaren Sideris nehrinin ötesindeki Hazar, Hyreanian Denizi olarak adlandırılmaya başlar" - Pliny 6.XIX. Türkçede Iyrk "göçebe" anlamına gelir, dolayısıyla Yunanca/Farsça Hyreanian/Girkanian Denizi Plinius 6.XIX

Gorit - Yay ve oklar için İskitçe durum (Ancak İskitçe bir kelime olması muhtemel değil, Yunanlılar İskitlerden çok önce yay kullandılar, bu bir alt tabaka kelimesi olmalı. Tr. kobur, kolçan (kolcan, kulcan), ok/yay durumunda, taftui, tahtui, sadaq, sayadaq, saadak, sagadak, sagaidak, saidak).

Daix (Δαιχ) - (G.Dremin'in listesine ek olarak) Yaik nehrinin adı, Dzaik, Daicus, Daix, Diek, Geih, Taich, Jaec, Yayik, Jayiq gibi farklı yazılışlarla da bilinir. Herodot'un Daix'i, bu Türk adının MÖ 5. yüzyılda, İrancuların kurgularında K.Pontus ve Orta Asya'nın İran dil alanının bir bölgesi olduğu dönemde kabul edilen bir ad olduğunu gösterir. Tr. etimoloji: "yayıq" = "akan, taşan (nehir)" < yay/jay "yayılmak") Nehrin yüksek akış hızı, onu İtil ve Dinyeper gibi daha büyük ama çok daha yavaş nehirlerden çok daha tehlikeli ve belirgin hale getirmiştir. Her nasılsa, Yaik İranlı dilbilimcilerin dikkatinden kaçmıştır).

Danapr (Δαναπρις) - Dinyeper nehri. Belki de bunun nedeni İskitlerin nehre bu ismi vermeleridir. Eski İran dilinde Δανα bir nehirdir (Nehrin modern adını Herodot değil, V.Abaev'in İran köklerine taşıdığı anlaşılıyor. Herodot onu İskitçe adı olan Borysthenes ile

adlandırır ve İskit öncesi yerel bir adla herhangi bir alternatif vermez. Danapr, İskit sonrası bir versiyon, muhtemelen Daçya kökenli bir isim olabilir, çünkü Daçyalıların torunları olan Rumenler, dillerinde "maymun" - su gibi Hint-İran unsurlarına sahiptir. Yunanlılar su için hydra kelimesini kullanırlar, bu onların alt tabaka dillerinden taşınmış olmalıdır. Abaev'in dilbilimsel manipülasyonlarını göstermek için Danapr'ı listede bırakıyorum. Messsers Vs.Müller, V.Abaev, M.Vasmer, J.Harmatta, L.Zgusta vb.nin filolojik çalışmalarına yönelik temel itirazlardan biri, kullandıkları listelerin kullandıkları listelerin İskit değil, ağırlıklı olarak daha sonraki bir zamanda Bospora kolonilerini dolduran diğer etnik kökenlere ait olduğu, sadece asılsız ve kanıtlanamaz varsayımlarla "" olduklarıdır ve Danapr adı bunun iyi bir örneğidir, çünkü çok sayıda kaynak tarafından bize getirilen İskit çağdaşlarının terminolojisi ile bariz bir şekilde çelişmektedir. Etimolojik olarak, Danapr için Tr. "ten" = "büyük nehir" in Slavca uyarlaması oldukça uygun görünmektedir, muhtemelen İskitler-Sarmatlar => Gotlar => Hunlar-Bulgarlar => Slavlar => Badjanaklar-Oğuzlar-Kıpçaklar => Slavlar gibi arada uyumsuz dilsel ayırıcıların bulunduğu büyük nüfus değişim döngülerinin ardından ortaya çıkmıştır).

Abaev V.İ., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 312.

Δαναστρις - Dinyester Nehri. Sözde Δανα (nehir) + ιστρ (İstres) (İskitlerle bağlantılı olmayan bir başka Abaev tahrifatı. Herodot'un Dinyester'i bir İskit kabilesinin adı olan Tyrus'tur. Ve bir kez daha, "dan" İran dilinde bir nehir değildir, "dan" kökü bir balıkçılık seferi sırasında, "nehir" gibi temel bir terimle bağdaşmayan belirsiz bir referanstan uyarlanmıştır. Hint-İran dillerinin konuşulduğu bölgede hiçbir nehir "Dan" adını taşımazken, Türkçede "ten" = genel olarak "büyük nehir". Osetçe'de "don" Türkçe bir kelimenin muhtemelen Nah fonetiğine uyarlanmış bir şeklidir, tıpkı "tengiz" = "göl, deniz" gibi).

Abaev V.İ., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 312.

Δανουβιος - Tuna (Abaev'in İskitlerle bağlantılı olmayan bir başka tahrifatı. Aynı ortak Türkçe kelime olan "ten" = "büyük nehir" kelimesine yükselir. Buna karşılık Farsça darya, sudkhane, Beluci dira, Hintçe nedi, Panjabi nedi, derya, Tacikçe dar vb. EE Asya biçimi dar/dir/der ile ilgili olarak, Türkçede "ar" kökü "su, nem" semantiği ile bağlantılı türev etimolojilere sahiptir. Türkçede sıvı ile bağlantılı "ar" kökü, bir kaptan özel isimlere kadar her türlü tat ve enkarnasyon biçiminde karşımıza çıkar: ar (su), aran, arak, aral (Aral), araşan, arat etmək, arazi, arbut, argasun, argaj, arği, arik, arinti, arp, arqu, arsa, artysh (İrtiş), aryk, aryan (airan), arx-arik, arxach, örez, ərimak vb. Her iki terim de, IE "dar" ve Türkçe "ar", Avrasya bozkırları ve sınırlarıyla sınırlıdır ve aynı orijinal kelimenin varyasyonları gibi görünmektedir, diğer dilbilim dallarından ar > aq = aqua ve ar > ap = ape ile ayrılmıştır).

Abaev V.İ., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 312.

Ditulas (Διτυλας) - Aristophanes'in komedilerinden birinde bu isim altında bir İskit polisi (σκυθαι τοξοται) gösterilir.

Aristophanes (yaklaşık MÖ 446 - yaklaşık MÖ 386), Ran., 608.

Dugdamme (Dugdamme, Tugdamme) - Küçük Asya fetih seferlerinde Kimmerleri yöneten lider, Sandaksart'ın babası. Asur kaynaklarında Saka-Ugutum kabilesinin kralı olarak anılır (Quti/Kiti ? Oguzes? Utes/Udes/Uses? Plinius, Kafkasyalı Udesleri "İskitler" olarak adlandırır ve göçebe yaşam tarzını, at yetiştiriciliğini, yurtlarda ve arabalarda yaşamayı ima eder). Elnitsky L.A., Hazar Sakaları ile Kimmer akrabalığı bulur. İsim Kimmerce olmakla birlikte, İskitlerle bir bağlantı göz ardı edilmemektedir (Herodot'a göre İskitler Asya'nın derinliklerinden gelirken, Kimmerler Kuzey Pontus kökenli görünmektedir. Hem Kimmerlerin

hem de İskitlerin Kurgan Kültürü'ne ait olduğu ve İskit kurganlarının Altay bölgesinde ortaya çıktığının kanıtlandığı düşünüldüğünde, bkz A.Alekseev ve diğerleri "14C", Kimmerler N.Pontic'in Timber Grave Kurgan halkına aittir. Daha sonra, MÖ 8. yüzyılda İskitlerin Kimmerlerle karşılaşması MÖ 5-4. yüzyılda Aral Denizi civarında tekrarlanmış, Kereste Mezar Kurgan halkının iki kolu Horezm uygarlığını kurmak için yeniden birleşmiştir, bkz L.T. Yablonsky "Ancient Chorasnia". M.Ö. 8. yüzyıldaki olayların aksine, Aral karşılaşması birlikte yaşama ve ortak yaşamla sonuçlanmıştır. Her iki durumda da, Timber Grave halkının N.Pontic soyundan gelenleri, doğu Orta Asya veya batı Orta Asya bozkırlarından gelen Timber Grave soyundan gelenlerle karşılaştı. M.Ö. 8. yüzyılda kültürleri neredeyse aynıydı, arkeolojik olarak ayırt edilemezdi, bkz A.Ivanchik (2001) "Kimmerler ve İskitler". M.Ö. 5-4. yüzyıllarda Kurgan kültürünün versiyonları, farklı ithalatlar dışında hala açıkça ilişkili görünmektedir, ancak doğu kolu genetik olarak, o zamanlar her iki taraf için de algılanamayan, ancak modern fiziksel antropologlar tarafından açıkça ayırt edilen ve Boğaz anıtlarının sanatında ve Solokha kurganının sanat eserlerinde yansıtılan doğu Mongoloidlik karışımının mirasını taşımıştır. Gimbutas'ın IE teorisi veya bu teorinin herhangi bir modifikasyonu, sahadaki gerçekler tarafından sunulan kanıtlara dayanabilir veya bunları açıklayabilir).

Strab., Geogr., I, 3, 12; Elnitsky L.A., Ibid, s. 26.

Evtimahos (Ευτιμαχος) - MÖ 570 yılında Attik usta Ergotim tarafından üretilen ve Clyties tarafından boyanan siyah figürlü François kraterindeki bir okçunun adı.

M.V.Skrzhinskaya. Kimmer ve İskit efsanelerinin kahramanları, VDI, 1986, No 4, s. 84.

Zarina (Ζαρτίνα) - İskitlerin kraliçesi, Sakalar (MÖ 400 civarı) (İskitler, Hunlar, Usunlar, Türkler, Araplar, Moğollar vb. gibi akrabalık ilişkileri kurmak için yerel soylularla evlenirdi. Zarina kulağa bir Baltık ismi gibi geliyor, Baltların tarihsel olarak K.Pontus ve Balkanlar'ın orman kuşağını işgal ettikleri kanıtlanmıştır. Zarina, Litvanca jariya, çoğ. jaryyos "sıcak kömürler" vb. ile benzerdir; Prusya sari "ısı"; Litvanca jara "şafak", jereti, jeriu "parlama, parlaklık", jeruoti "için için yanma, parlama", jirstu, jirti "kıvılcım" rajaras "şafak parıltısı - Vasmer. Zarina kraliçelerden biriydi, ama kesinlikle kraliçe değildi, bu sadece İskit eş hanedan soyundan gelebilirdi).

Ctesias (yaklaşık MÖ 400).

Igdampayis (Ιγδαμπαίης) - Olbia'dan MÖ 480'lere ait siyah figürlü bir kilik üzerindeki isim. Yu.G.Vinogradov bu ismin İskit toponimi Ezampaios (Εζαμπαίος) ile yakınlığına dikkat çeker (Herodotos, IV, 59).

V.P.Yaylenko, KSIA, 159, 1979, s. 57; Yu.G.Vinogradov. MÖ 6-5. yy Olbia Prosopografyasında Barbarlar / Demografik durum ...

Idantemis (Ιδανθεμίς) - Berezan'dan MÖ 6. yüzyılın ilk yarısına ait bir matara üzerindeki yazıtta geçen isim. Yazıtın tamamı şöyledir: "Bu kannikin Idantemis'e bir hediye olarak sunulmuştur."

Yu.G.Vinogradov. MÖ 6-5. yy Olbia Prosopografisinde Barbarlar / / Büyük Yunan kolonizasyonu sırasında Karadeniz'deki demografik durum. Tiflis, 1981.

İdanthirosos (Ιδανθίρσοος) - MÖ 514 yılında Perslere karşı savaşan İskit kralı. Skopasis ve Toksakis ile birlikte İskitler, Sauromatlar, Boudinler ve Gelonlardan oluşan birleşik bir ordunun başındaydı. Kral Gnur'un torunu, Savlius'un oğlu, Anakarsis'in yeğenidir.

Herodot IV 76, 120, 126, 127, Justin (Junianus Justinus, MS 2. yüzyıl), Pompey Trogus eserlerinin Epitome'u (MÖ 1. yüzyıl), II, 4, 8 VDI yayını, 1954, No 2.

İşpakai (İşpakai) - İskitlerin Asya'daki seferlerinde liderleri. Asur kaynaklarından bilinmektedir. Elnitsky'ye göre İşpakai'nin kız kardeşi Şpako, Kimmer kralı Teuşpa'nın (Teispa) karısı olmuştur. İşpakay ve Şpako isimleri İskitçe'den gelmektedir. şpaka - köpek (Tr. Ishpakai = Ish/Ash + pak + ai = As (kabile) + prens (bek) + kişisel saygı eki -ai. Ishpakai ve Shpako isimleri şpaka = köpek ile eşeslidir. Tr. dog = kopek, özellikle h/s değişimi göz önüne alındığında biraz yakındır. s > h > k, görünüşe göre MÖ 7. yy. MÖ), ancak Vasmer bunu Avestan "aspa" - at'tan çıkarır (Vasmer manipülasyonu ile ilgili 3 sorun vardır, eğer bir harf değişikliği tamamsa, o zaman Shpako = şpaka = dog = kopek de tamamdır; Ish kısmı, Ish-guza'da olduğu gibi Ases anlamına gelir, bu nedenle s ve p açıkça farklı köklere aittir, Ishpakai, Ishguzai'nin bir başıdır, bu hata, IE olmayan eklemeli dillere ait kelimelere körü körüne IE esnek yapısını uygulayan filologlar için semptomatiktir; ve eğer isimlerde hayvan kullanımı etnolojik olarak çok Türk ise ve açıkça Farsça bir gelenek değilse, neden bunu Türk sözlüğünde değil de Farsça sözlükte arıyorsunuz? İran etimolojilerinde aspa = at sihirli bir değnek görevi görür, hiçbir şey işe yaramadığında değneği sallayın. Vasmer güvenilirliği ile kumar oynuyor).

Herodot I 110; Elnitsky L.A., Avrasya steplerinin İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 25, König F.W. Altste Geschichte der Meder und Perser .- der Alter Orient, Leipzig, 1934, Bd. 33, H. 314, S. 31.

Kanita, Kanites (Κανίτα) (Kani, Ape)- Toprakları Dobruca'da, Tuna'nın ötesinde olan İskit kralı. MÖ 3. yüzyılın sonu - 2. yüzyılın başında Tom ve Odessus adına sikkeler bastırmıştır (Dobruca, Sekler'in tarihi bir ülkesidir. "Han/kan/kağan/kağan/qan" ile Türk kökleri kraliyet unvanlarında bol miktarda bulunur ve yabancı çarpıtmalar bunların önemini artırır: Shanuy, Chanuy, Kanishka en belirgin olanlarıdır. İskit olmayan seküler, dini ve tarımsal sembolojiye sahip Trak prensliklerinin nişanları, hükümdar adına vuran özerk yerleşik Trak darphanelerine işaret eder).

"Kanites" BASI KANI, APH(?) ca 100 BC King of Scythia

Hermes right in petasos / in ex, caduceus & palm.

B.N.Grakov, Materials ..., No 17; T.V.Blavatsky, Greeks and Scythians in the west Black Sea, VDI, 1948, No 1; Harmatta. Studies ..., 1970, p. 22.

Cannabis (Κανναβίς) - İskitler arasında kenevirin (cannabis) adı (Tr. kenevir - kenevir, neredeyse mükemmel bir eşleşme).

Herodot IV 74.

(Kararves) Καρῤαρες - İskitçede ev (sondan eklemeli Tr. kara = kara, olağan (şekil), batı + ev = ev, yani kalıcı konut veya yerin aksine ikincil ev, koç, koç; MS 6. yüzyılda Yunanlılar İskitleri Bulgarlar ve Türkler olarak adlandırıyorlardı, bu doğrudan Bulgarlardan veya Türklerden bir alıntı olabilir. Avrupa klasik kaynakları ve aynı şekilde Çin klasik kaynakları,

yerleşik tarımcıların gözünde atlı hayvancılık hayatının en çarpıcı özelliği olan arabaları ve yurtları vurgular ve her ikisi de hasattan ve yerleşik toprak işleyicilerinden bahsetse de, kalıcı kışlak köylerini ve evlerini es geçer. Doğu Hunları için bazı kalıcı konut tipleri tespit edilmiştir, ancak Doğu Avrupa'da bulunan aynı tip konutlar, İskitlerin kalıcı konutlara sahip olmadığına dair kaynaklardan esinlenen inanca dayanarak rutin olarak İskit olmayan nüfusa atfedilmektedir. Bu durum, göçebe at hayvancılığının yarı göçebe hayvancılıktan, onun da kalıcı konutlara sahip Neolitik yerleşik avcılık ve geçimlik tarım ekonomisinden geliştiği konusunda eğitilmiş olmalarına rağmen, "Avrupalı" ve "Hint-İranlı" olduğu kesin olarak varsayılan örnekler arasında Türklerle bağlantılı genetik sonuçlara rastladıklarında çok sayıda genetikçinin ifade ettiği naif "şaşkınlıklara" benzemektedir).

Hesychius (Ἡσύχιος, MS 6. yüzyıl, Miletoslu)

Kargaluk - Azak Denizi'nin İskitçe adı, Roma/Yunan gölü veya bataklığı Meotida ve ayrıca "İskit veya Sarmat göletleri" (Türk. Karga = "eski", luk = son ek, Kargaluk kelimesinin kime ait olduğunu görmek için Google'a bakın).

Carthasis - İskender Makedon döneminde bir İskit kralının kardeşi.

Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 2, Curtius Rufus'a atıf.

Katiarlar - efsanevi Targitai'nin ortanca oğlu Arpoksai'nin soyundan gelen bir İskit klanı. Katiarlar, Avhatlar, Traspienler ve Paralatlar ile birlikte kraliyet İskitlerinin kabilesi olan Skolotlara mensuptu (Arpoksai, Katiar kabilesinin koruyucusudur, kendisine ilahi bir hediye olarak bir saban verilmiştir; Tr.'deki saban kot-an, ket-men, "qat" = katman, tabaka'dan gelmektedir. Slavlar tarafından benimsenen ketmen sözcüğü Rus diline çapa sözcüğü olarak geçmiştir. Tr.'de Katiar'ın ikinci kısmındaki ar/yar kelimesi yarmak (v.) ve adam (n.) anlamına gelir. Bu mekanizmanın orijinal anlamı bir katmanı bölen bir alettir. Bu doğrudan etimoloji, Herodot'un hikayesine, saban adının kökenine ve toplumdaki rollerine doğrudan atıfta bulunan kabilenin adının kökenine mükemmel bir şekilde uymaktadır. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", s. 172'den itibaren).

Herodot IV 6; M.İ. Artamonov, Sovyet Biliminde İskitlerin Tarihi, VDI, 1947, No 3, s. 76.

Kobos (Κωβος) - Kimmer (İskit) Trer kabilesinin lideri

Strab., Geogr., I, 3, 12.

Kolandak (Κολανδακης) - Olbia'dan MÖ 4. yy. başlarına ait siyah sırlı bir kilik üzerindeki isim. Kuşkusuz κολανδακης'in İskit Skolot kabilesi ile bir bağlantısı (Tr. kolan = kolan, cinch, kolanda = kolanda, bu tesadüf hiçbir şey ifade etmiyor, sadece rastgele bir durum. Önerilen bağlantının nasıl "şüphesiz" hale geldiği kimsenin tahmin edemeyeceği bir şeydir).

I. Tolstoy, Kuzey Karadeniz kıyısındaki antik Yunan şehirlerinin grafitileri. Leningrad, 1953, s. 11; Yu.G.Vinogradov. M.Ö. 6.-5. yüzyıl Olbia Prosopografisinde Barbarlar / Demografik durum ...

Koloksai (Κολαξαις) - Targitai'nin küçük oğlu, İskitlerin Paralat klanı kökenini ondan alır. G.A.Stratanovsky, Herodot'un çevirisi için yaptığı yorumlarda, ismin aşağıdaki İran transkripsiyonunu verir - Skolahshayya. M.I. Artamonov paralellikler önermektedir: Koloksai -Kol - Skol - Skolot (Kahve telvesi rastgele tahmin için çok kullanışlıdır. Tr.'de "kola" tunç ve dolaylı olarak kılıç (tunçtan) anlamına gelir; gök anlamına gelen "khalyg" kelimesi de semantik ve fonetik olarak yakındır, çünkü göksel hediyeleri geri alabilen Koloksai idi. Targitai'den sonra Koloksai, Hint-Avrupa geleneklerindeki en büyük oğulun aksine en

küçüğün ebeveynin mülkünü miras aldığı Türk geleneğine uygun olarak Skolot hanedan kabile birliğinin başı olmuştur. Mitolojik olarak Koloksai, Herodot'un kılıç kültü ile Yunan savaş tanrısı Ares ile ilişkilendirdiği ve Ares'in de Mısır Hor'u, Roma Mars'ı, Sümer İş-Kur'u olduğu göksel bir hediye olarak kılıç almıştır. En azından MÖ 26. yüzyılda ödünç alınmış yabancı bir tanrı olan İş-Kur, Herodot'un İskit "Ares "inden en az 2 bin yıl, Hun Kuar'ından 3 bin yıl daha eskidir ve bir Sümer "Vahşet Tanrısı "dır. Türklerin koruyucusu Kuar (Herodot'un "tanrı" kelimesini kullandığı dönemin Yunan dilinde) Yunan Ares'iyle, Türklerin kılıç kültü de Ares'in kılıç kültüyle paralellik gösterir. Tarihsel dönemde Batı ve Doğu Hunları ile Kafkas Hunları, Avarlar, Albanlar ve Bulgarların kılıçlarına saygı gösterdikleri kaydedilmiştir. Bilinen son kılıç yemin ritüeli Geç Orta Çağ'da Büyük Osmanlı Süleyman için tanımlanmıştır. Priskus, Batı Hunlarını doğrudan İskitlerle özdeşleştirmiş ve Attila'nın atalarının uzun süredir kayıp olan kutsal kılıcını nasıl yeniden ele geçirdiğini, onu konumunu güçlendirmek ve ilahi kutsama için nasıl kullandığını anlatmıştır. Anlamsal ve fonetik akrabalıklar, son derece farklı tarihlere sahip çeşitli Türk halkları arasında varlığını sürdürmektedir: Eski Çince "Chu" olarak ifade edilen ve -r/-l dönüşümlü "Chor/Chur/Gur" kelimesi, bin yıl boyunca en iyi Kara Chur ve Gurkhan gibi unvanlardan bilinen "Meshedilmiş Prens" anlamına geliyordu; her yerde bulunan Kerogly efsanesi Kerogly'ye göksel bir kılıç bahşeder; Mars'ın Türkçesi Kürüd'dür; Tuvi'lerde Savaşın Koruyucusu için Kogol, Buryat'larda Ateşli Canavar için Gal-Dulen ve Gal-Nurman ve Gök Gürültüsünün Sahibi için Gal Tengri; Özbek'lerde Gök Gürültüsünün Sahibi için Momo-Guldurak; Çuvaş'larda Güç Sahibi için Khur-as Antarakan; 9. yüzyıl Azerileri Kuar'ı "Khurram" olarak telaffuz etmişlerdir. Targitai'nin en küçük oğlu olan Koloksai, Herodot'un anlatısında kesici kılıç kullanan bir pra-royal olarak önemli bir yere sahiptir ve sayısız mitolojik kalıntısı Türk mitolojisinde aynı rolü oynar. Hint-Avrupa mitolojisinde en büyük oğul tercih edilirken, Türk mitolojisinde en küçük oğul tercih edilir ve bu durum Türk hikâyelerini yeniden aktaran Slav efsanelerine de geniş ölçüde yansır. Ref. Z.Gasanov "Kraliyet İskitleri", s. 216-255, 296

Tek bir kelime, Arpoksai ve Lipoksai'de olduğu gibi, her iki anlamı da, yani ilahi bir armağan ve bir kılıcı tasvir eder).

Herodot IV: 5, 7, M.I. Artamonov, Sovyet Biliminde İskitlerin Tarihi, VDI, 1947, No 3.

Kolos (Κολοç) - İskitlerde dört ayaklı hayvan. Bu hayvan uzun süre susuz kalabilirdi. Boyut olarak geyik ile koyun arasındaydı. Rengi beyazdı ve yukarıdaki hayvanlardan daha hızlıydı (Yerel bir hayvan olduğundan, İskit öncesi bir isim beklemeliyiz. Puma, puma, lama, iguana, opossum, mısır, vb. yerli adları korumak için iyi örneklerdir. En iyi bahisler olarak Baltık, Fin, Ugrian dillerine bakın, Kürtçe de K.Pontus'ta önemli bir topografik varlığa sahiptir; Gambitus teorisini kontrol etmek için İnanca).

Strabon. Geography, VII, 4, 8 içinde Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 4, s. 207.

Lik - İskitya'da bir nehir, Thissagetes topraklarından akar, Meotida'ya dökülür. Şimdiki nehir Manych (Thissagetes'in Yunanca Masguts anlamına gelen Massagetes'in yanlış yazımı olduğu kabul edilmektedir. Herodot zamanında Manych akan bir nehirdi ve bu kayıt bize Masgutların Aral bölgesine ek olarak Kuzey Kafkasya bozkırlarında da bulunduğunu söylüyor. Tabii Thissagetes bilmediğimiz bir şeyle birleşik değilse).

Herodot IV 123.

Lik (Λυκοç) - İskit kralı, Spargapith'in oğlu, Gnur'un babası, Anakarsis ve Savlius'un büyükbabası.

Herodot IV 76.

Lipoksai (Λιποξαις) - Targitai'nin en büyük oğlu, İskit klanı Avhat'ın atası. M.I.Artamonov, Lipoksai - Lip - başka bir efsaneye göre Gelon isimlerinin eşleşmesine işaret etti (Fonetik gerekçelerle, Lip, Türk Alp = Ruh, Patron, Ev Sahibi, Melek, Aziz. Bu revizyon O.J.Maenchen-Helfen ve W.B.Henning'e aittir, onlar "al-" harfinden "a" harfinin düşerek "la/li/" harfinin ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Lipoksai ilahi bir hediye olarak bir boyunduruk almıştır, o bir tuzakçıdır. Avhat avcı kabilesi Lipoksai'den türemiştir. Boyunduruk bir tuzak ve kontrol sembolüdür. Herodot'un Lipoksai'nin göksel bir yay gerebilen tek kişi olduğuna dair hikayesi, Alpamış hakkındaki her yerde bulunan Türk efsanesinde tekrarlanır ve Lip- ve Alp-'in mitolojik özdeşliğini doğrular. Mitolojik uygulamalarda Alp, güçlü ve mucizevi bir koruyucudur. Seküler kullanımda Alp, soylu bir soyu ifade eder ve bu sıfatla yaygın bir yayılıma sahiptir. Alp Ar Tongi olarak Lipoksai, İran mitolojisinde Athrosiab ve Tur'un oğlu olarak öne çıksa da, Herodot'un Lipoksai'yi Targitai'den türetmesiyle yakından paralellik gösterse de, Lipoksai için mitolojik, epik, genitor veya seküler yönlerden hiçbir İran etimolojisi önerilmemiştir. Türk efsaneleri, Lipoksai ve Arpoksai'ye Alpler'in bir pozisyonunu verirken, en genç Koloksai'ye tanrısallaştırılmış bir pozisyon vererek Herodot'un efsanelerinin destansı çizgisini sürdürür. Ref. Z.Gasanov "Kraliyet İskitleri", s. 204-209, 272

Öte yandan, baştaki "a" harfi birçok başka örnekte korunmuşken neden kaybolsun? Başka seçenekler de var: lap, lep, lip, "iyi, doğru, dürüst, gerçek, samimi, tam olarak, gerçekten", lev, liv, "yemek, gıda, gıda maddeleri, yenilebilir şeyler, ağız dolusu, incelik". Her iki seçenek de özel ayarlamalar olmaksızın anlamsal olarak uygun başlık-ad oluşturacaktır: "Haklı, Doğru" ve "Sağlayan, Kumanya Veren, Kazandıran". Yine, Arpoksai ve Koloksai'de olduğu gibi, tek bir kelime "Adil Hükümdar" ve "Sağlayıcı" anlamlarının her ikisini de tasvir edecektir). Herodot IV 5, 6, M.I. Artamonov, Sovyet Biliminde İskitlerin Tarihi, VDI, 1947, No 3.

Lohant - Lukianus'un "Toksarid ya da dostluk" adlı diyalogunda bir karakter, İskitlerin Bosporialılar, Sarmatyalılar ve Alanlarla savaşları sırasında liderleri olan Arsakom'un yoldaşı. Muhtemelen, Lohant gerçek bir İskit ismidir.

Lucian (Samosata'lı, MS 125-180) Diyalog "Toksarid ya da dostluk."

Madius (Μαδωνς ya da Μαδους) - Partatua'nın oğlu (Madies - Prototies'in oğlu). Madius, Partatua'nın MÖ 653'te ölümünden sonra iktidara geldi, saltanatı genellikle "İskitlerin Asya üzerindeki 28 yıllık hakimiyeti" ile ilişkilendirilir.

Herodotos I 103; F.H.Gutnov. İskit portreleri // "DTV" Dergisi, No 3, 1999.

Makent - Lukianus'un "Toksarid ya da dostluk" adlı diyalogunda bir karakter, Arsakom'un yoldaşı, İskitlerin Bosporialılar, Sarmatyalılar ve Alanlar ile savaşları sırasında bir lider. Muhtemelen Makent gerçek bir İskit ismidir.

Lucian Diyalogu "Toksarid ya da dostluk."

Marsaget - İskit kralının kardeşi (muhtemelen Idanthrs'in kardeşi). Knidoslu Ctesias'a göre Marsaget, Darius'un İskit seferinden önce diğer İskitlerle birlikte Persler tarafından esir alınmıştır (Tr. popüler Bars = Leopar + get = guz = kabile, günümüzde oldukça yaygın olan "m/b" değişiminin "m" lehçesinde, ancak muhtemelen geçmişte farklı kabilelerle sınırlıydı. Balkarca'daki Balkar için Malkar iyi bir örnektir).

Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 2, s. 299.

Matas (Ματασους) - Berezan Ahillodor'un bir sakini tarafından MÖ 630-610 yıllarında yazılmış bir mektupta geçen bir isimdir. Yu.G.Vinogradov bu ismin İskit kökenli olduğu görüşündedir. Mektuptan Matas'ın bina ve köle sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

Yu.G.Vinogradov, VDI, 1971, No 4, Yu.G.Vinogradov. MÖ 6-5. yy Olbia Prosopografyasında Barbarlar / Demografik durum ...

Myrgetai (Μυργεταί) - sadece Hekateus tarafından bildirilen ve antik yazarlardan başka hiç kimse tarafından bildirilmeyen bir İskit halkı. Latyshev, Hecataeus'un Mirgetai'yi yanlışlıkla Plinius tarafından Tiragetes, Batlamyus tarafından Tirangetes ve Strabon tarafından Tirrgetes olarak adlandırılan aynı halk olarak adlandırdığını varsaymıştır (Myrgetai'nin şeffaf bir Türk etimolojisi vardır: Mir = hükümdar + get = guz = kabile. Tiragetes Yunanlılara peynir veren halktır).

Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 1, s. 299.

Napolis - İskitya'da, İster'in (Tuna) bir kolu olan nehir.
Herodot IV 48.

Napit - Kırım'da bir kale adı, İskitler MÖ 2. yüzyılda inşa etmişlerdir.
Andreev, Kırım Tarihi, M., 2002.

Oap (Οαρος) - İskitya'da nehir. Modern Sal Nehri (47.5°N 40.8°E). Batlamyus bu ismi Volga'ya uygulamıştır.
Herodot IV 123, 124; L.A.Elnitsky, s. 109.

Oiorpata (Οιορπατα)- İskitler Amazonlara (Herodot'un aktarımında) Oiorpata derlerdi (Tr.'de Er/ir/eir "adam" anlamına gelir ve Tr.'de pata "kırar, döver, öldürür" anlamına gelir. Yazar sadece "İskitçe eor'un Türkçe oyor, eyr, er - adam'a dikkat çekici bir şekilde benzediğini" değil, aynı zamanda İskitçe pata'nın Türkçe pata - kırar, döver, öldürür'e dikkat çekici bir şekilde benzediğini de not etmez. Bileşik kelimelerin tesadüfen bir araya gelmesi neredeyse imkansızdır. Bu "İranlılar" daha da dikkat çekiciydi, Türkçeyi ana dil olarak konuşuyorlardı ve bileşik kelimeler kullanıyorlardı). Bkz: Eorpata.
Herodot IV 110.

Oium (Oyum) - Gotik (Jordanes tarafından İskitçe olarak adlandırılır) dilinde İskitya'daki toprak, Jordanes bunu etnik bölge adı olarak kullanır. Türk Tatarcasında ömə "topluluk, komün", "yardım, komünal yardım, gönüllü yardım", Khakas (aslen Enisei Kirgiz) - öme veya ime, "ortak çaba, birlikte, birlik", -ty/ly ekiyle bir kabile belirteci olarak hizmet eder. Kelime -b/m dönüşümüyle öba/öbe/ibe olur ve Toks-oba veya Kara-Oba veya Kos-Oba veya Kul Oba veya sayısız diğer Türk toponimik örneklerinde olduğu gibi oba haline gelir, Obaly = oba'da yaşayan insanlar; bu nedenle oba, İngilizce habitat'ın bir akrabasıdır, yani "yaşanacak yer, yerli yer, vatan" ve obaly, homefolk, kins'tir. Gotik Oium, Bulgarcada Altyn Oba = Altın Vatan [H.Wolfram, Th.J.Dunlap, 1990, "Gotların Tarihi", s.42, n. 42] olarak adlandırılan ve on kabilelik Onogur konfederasyonuna bağlı Sarmatyalı Spali veya Spalei'nin yaşadığı Azak Denizi kıyıları ile özdeşleştirilir
Jordanes 60,15 ve 61, 1, "Gotların kökeni ve eylemleri"

Olkavas (Ολκαβας) - İskit adı.
Appian, Frontinus.

Oktomasad - İskit kralı Ariapith'in Trakya kralı I. Teres'in kızıdan olan oğlu (MÖ 525-448). Oktomasad, kral Skil'e karşı ayaklanan komplocuların lideriydi. MÖ 450 yılında Oktomasad'ın emriyle Skil öldürülmüştür (Tr.'de "Şad" Veliht Prens'tir).

Herodot IV 80.

Opiya (Opoiya) - bir İskit kralı olan Ariapith'in karısı, bir İskit. Krala Orik adında bir oğul doğurdu. Ariapith'in M.Ö. 470 yılında ölümünden sonra, Ariapith'in en büyük oğlu Skill ile yetişkinliğine kadar ortak hükümdarlık yapmıştır. Opiya adı, Delos'taki Apollon tapınağını ziyaret eden Hyperborealı genç bir kadın olan Opis'le seslendirilmiştir (Tr.'deki "Apa", erkek "Aga "nın kadın karşılığıdır. "Apa" "kıdemli, büyük, kıdemli kız kardeş, saygıdeğer kadın" anlamına gelir. Kıdemli bir eş, diğer tüm eşler ve kocası tarafından "Apa" olarak adlandırılırdı. Tanıdık bir hitapta, örneğin bir teyze veya kız kardeş için, "Apa" isme eklenir, Arga-apa, Shpako-apa, vb.

Ayrı bir etnolojik belirteç de naipler kurumudur. Tüm komşularının aksine ve özellikle Hint-Avrupa halklarının zihniyetinin aksine, Türk halkı kadınlara yüksek saygı ve büyük ölçüde eşitlik tanıyordu. Kadınlar devlet işleriyle ilgili kararlara, diplomatik kabullere, devlet kutlamalarına, koca seçimine katılır, tam miras hakkına sahip olurlardı. Bir kocanın ölümü üzerine ve bir halef seçilmeden önce, dul bir kadın varsayılan naipti ve seçilmiş bir halefin olgunluğuna kadar öyle kaldı. Bir naibin yürütme görevlerini, genellikle genç kralın anne tarafından amcası olan, anne tarafından bir klan ya da kabileye mensup olan ve bu nedenle kendisi haleflik için uygun olmayan erkek kardeşine devredebilirdi. Tarih bize hüküm süren dul kral naiplerinin isimlerini bırakmış, hatta bazıları savaş zamanında bir ordunun başına geçmiştir. Anne tarafından Ermi klanının bir lideri, Nominalia'da "Gostun" olarak adlandırılan genç Han Kurbat'ın naibiydi. Özellikle dul naiplik kurumunun varlığı, İskitlerin Pers/İran/Hint-İran dilli olmalarına karşı en iyi etnolojik argüman olarak hizmet etmektedir. Pers/İran/Hint-İran gelenekleri kadın önceliği kavramıyla bağdaşmaz. Türklerin kadın naiplik kurumu, iki eş hanedan kabilesi arasındaki dualistik anne-baba savaş birliğinin doğrudan bir sonucudur; toprak, ülke ve halk anne yarısına aittir, ancak baba yarısından seçilmiş bir aday tarafından yönetilir).

Herodot IV 78.

Opis - Delos'taki Apollon Tapınağı'nı kadın arkadaşı Arga ile ziyaret eden genç bir Hyperborean (İskit) kadının adı ("Apa" Tr.'de erkek "Aga "nın kadın karşılığıdır. "Apa" "kıdemli, büyük, kıdemli kız kardeş, saygıdeğer kadın").

Herodot IV 35.

Ordess - İskitya'da İster'in (Tuna) bir kolu olan nehir (Belki de bir hükümdarın ordugâhının bulunduğu yer, "horde", "orta "dan = merkez).

Herodot IV 48.

Orik (Opukos) - İskit kralı Ariapith'in küçük oğlu. Annesi İskit Opiya (Opiya - Tr. "Apa") idi.

Herodot IV 78.

Palak (Palakos, Παλακος) - İskit kralı, kral Skilur'un oğlu. Başkenti İskit Neapolis'te olmak üzere Kırım İskityası'nı yönetmiştir. MÖ 107'de Chersones ile savaştı, Mithridates VI askeri komutanı Diophantus ile savaşta öldürüldü (Palak, yerle bağlantılı bir unvanın parçası olabilir, bu durumda bir kale Palak, Tr. "balyk/balık" - bir yerleşim, şehir, kale; daha az olası bir kraliyet adı etimolojisi, İngilizce beluga balinası veya mersin balığı için Rusça alıntı kelime olduğu gibi homofonik "balyk/balık" = balığa yükselir).

S.A.Jebelev, The last Perisad and the Scythian rebellion in the Bosporus, VDI, 1938, No 3; O.N.Trubachev, The linguistic periphery of the ancient Slavs. Kuzey Karadeniz kıyısındaki Hint-Aryanlar/Problems of Linguistics, No 6, 1977, s. 17.

Palakion (Παλακίον) - MÖ 2. yüzyılda İskitler tarafından Kırım'da inşa edilen kalenin adı. Kuşkusuz bu kalenin adı İskit kralı Palak'ın adıyla bağlantılıdır (Tr. "balyk/balık" yerleşim yeri, şehir, kale; her iki isim de aynı kelimeye dayanmaktadır, ancak Andreev'e rağmen doğrudan bağlantı olası değildir).

Andreev, Kırım Tarihi, MM-2002.

Palos (Παλος) - bir İskit klanı. M.I.Artamonov, Palsları Herodot Paralat ile ilişkilendirmiştir. Pals-Paralatların Asya'dan geldiğine, Skolotların ise Karadeniz bölgesinin otokton sakinleri olduğuna inanıyordu (Herodot, Skolot'un Avhatlar, Katyarlar, Traspiler ve Paralatlardan oluşan bir kabile birliğinin genel adı olduğunu doğrudan belirtir; Skolot adı, eski bir İskit ülkesi olan Dobruca'da yaşamaya devam eden modern Seklerlerde ve N. Pontus'ta yaşamaya devam eden Eskellerde tanınır.Pontus'ta ve Erken Orta Çağ'da Bulgar konfederasyonunun önde gelen kabilelerinden biriydi; "Skolotlar "ın her iki kolunun da Türk dilli olduğu tartışmasız kabul edilmektedir; Seklerler runiform yazının kendi versiyonunu 17. yüzyıla kadar korumuşlardır; şimdi Macarca konuşular da hala alt katman Türk dilinin ağır izlerini taşımaktadırlar; Sekler dili üzerine korunmuş materyallerin filolojik bir çalışması "Skolotlar "ın dilini aydınlatmaya yardımcı olacaktır. İskitler için kullanılan her iki genel terim, Yunanca Scyth ve Farsça Saka, etimolojik olarak "S'kl" kökünden gelen Skolot kabile birliği veya Skolot kabileleri için kullanılan genel terimle ilişkilendirilmiştir. Palos'un etimolojisini kimse tahmin edemez. Ref. M.Zakiev).

Diodorus Siculus, Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 4, s. 250; M.I.Artamonov, Sovyet Biliminde İskitlerin Tarihi, VDI, 1947, No 3.

Panasagor - İskit kralı Sagilla'nın oğlu. Yunanlılarla savaşan Amazonların yardımına babası tarafından büyük bir orduyla gönderilmişti (Sagill, Saka + il = toprak, ülke, Saka'nın "S'k" kökünden yabancı bir türev olduğu, Atails, Atilla vb. Aynı kök "S'k" kelimesi, İskitler ve Saka için ortak orijinal endonimi ifade eden oğlunun adının "sagor" kısmında da mevcut olabilir. "S'kl" sözcüğündeki "-l" eki Türk dilindeki "ly/lar" ekinin bir yansımasıdır: İskit > İskitler, Saka > Sakalar.).

Justin (Junianus Justinus, MS 2. yüzyıl), Pompey Trogus eserlerinin Epitome'u (MÖ 1. yüzyıl), II, 4, VDI yayını, 1954, No 2.

Panticapeum (Panticapeum, Παντικαπής) - İskitya'da bir nehir, Panticapeum Boğazı ile karşılaştırın (Karadeniz Tr. punty/pünite "yiyecek bakımından zengin", bün/bun "çorba, lapa" kökünden Türk iyelik eki -tè/-t'/-dè/-d'/-lè/-ly ile. Tr. kapag/kapa "kapı "dır. Pontikapei toponimi tarihsel olarak Tr. pontykapy "Pont Kapısı "na yükselir. Bu şehrin adı daha sonra Pontikapy kelimesinin zıt anlamlısı olan Kerch olarak değiştirilmiştir, Tr. Keresh "giriş "tir - M.Zakiev, 2002. Nehir şehrin adıyla anılıyor olabilir).

Herodot IV 47.

Papai (Papei) - İskit panteonunun bir tanrısı. Herodot onu Yunan Zeus'u ile karşılaştırmıştır (Tr. Papai/Babai "büyükbaba, ata, ata, primogenitor". Slavca büyükanne "baba, babushka", sessiz "p/b" ile Papai olan Tr. Babai kelimesine yükselir. Günümüze ulaşan 13 ana Türk dilinden 8'inde sesli "babai", 3'ünde sessiz "papai" biçimi vardır: Alataik, Çuvaşça ve Hakasça. Papai doğrudan Türkçe bir sözcüktür ve hala aynı anlamla yaşamaktadır).

Herodot IV 59.

Paralates - Targitai'nin küçük oğlu Koloksai'nin soyundan gelen İskit klanı. M.I.Artamonov, Paralat'ı Diodorus Siculus tarafından bildirilen Pals ile ilişkilendirmiştir. M.I.Artamonov, Pals-Paralatlara Asya'dan geldiğine, İskoçların ise Karadeniz'in otokton sakinleri olduğuna inanıyordu (Tr. parala = kesmek, par = parçadan; Tr. paralt = parlamak, parlatmak, parlatmak (İngilizce'de "Sublime" olarak çevrilmiştir); homofonileri nedeniyle, Paralat adı aynı anda her iki anlamı da ifade edebilirdi. Koloksai'nin mitolojik kökenini yansıtan bala = genç, oğul türevinden ek bir tat gelmiş olabilir. Önerilen bireysel ve kolektif etimolojilerin kombinasyonu mitolojik kadere mükemmel bir şekilde uymaktadır. Bunun da ötesinde, bir Tr. balta (sesli) = palta (sessiz) = balta/kılıç/halberler, Koloksai'nin kaderine düşen göksel balta/kılıcı temsil eder. İskitlerin profesyonel ya da tam zamanlı savaşçılar ve geri kalan milisler olarak iki kategoriye ayrılması, Diodorus Siculus'a göre ve M.I.Artamonov'un aksine, ekonomi-sosyal bir ayrımdır ve göçlerle hiçbir ilgisi yoktur).

M.I.Artamonov, Sovyet biliminde İskitlerin tarihi, VDI, 1947, No 3; L.A.Elnitskiy, Avrasya bozkırlarının İskityası. - Novosibirsk, 1977, s. 114.

Pardokas (Παρδοκας) - Aristophanes komedisinde (Ran., 608) bu isim altında bir polis (σκυθαι τοξοται) İskit olarak gösterilir. Bu ismin Aristophanes tarafından uydurulmuş olması mümkündür, ancak tarihçi Bledyz bu ismin Παρδοκας veya Παρδοκος olarak okunması gerektiğini fark etmiştir. Bu isim Latince Spartacus ile aynıdır. Aristophanes, Ran., 608.

Partatua - Asur kaynaklarından bilinen İskitlerin lideri. MÖ 673'te İşpakai'nin ölümünden sonra iktidara geldi. 663 yılında Asur ile ittifak kurdu ve Asurlu bir prensesi eş olarak aldı. Partatua'nın 653'te ölümünden sonra İskit kralı olan Madius'un (Madies) babasıydı. (Partlar hakkında bkz. Partlar)

Herodotos I 103; F.H.Gutnov. İskit portreleri // Dergi "DTV", No 3, 1999.

Partlar (Παρθυατοι) - Dahae İskitlerinin bir kabilesi. Jordanes "...[Onlar] kabilenin savaşçı güçlerini terk ettiler ve kendi başlarına Asya'nın farklı bölgelerine yerleştiler..." demektedir. Pompeus Trogus, (Got Kralı Tanauzis'in ordusundan) firar edenlerin adından ve kökünden Partların geldiğini söyler. Bu yüzden bugün İskitçe'de onlara kaçaklar, yani Partlar denir". Aelius Herodian "Genel Prozodi Üzerine" adlı makalesinde bu etnonimi Παρθυατοι ("Parthiat" veya "Parthyat") şeklinde verir. Türkçede bu etnoterm par-tu-at-y < par = bar, baryrga "gitmek, binmek" fiilinin kökü + tu/ti = fiilden isim yapma eki ty + tu + "isim, lakap" + y = eklenmiş yabancı ek. Part etnoniminin orijinal biçimi 'bartyat' ya da 'partyat' olup semantik anlamı 'saptırılmış kabile' idi. Jordanes yakın bir anlam olarak "kaçanlar, firariler" anlamını verir. M.Zakiev, Parthian'ı çok daha sonra bilinen Türk etnonimi Pardy/Bardy ile eşitler. Yu. Zuev, Dahae'yi Tokhars'ın bir formu olarak izler, daha sonra Tuhsi ve Digors formlarında bilinir, bir Masgut/Massaget kabilesi

Jordanes, "Gotların kökeni ve eylemleri", Moskova, 1960, s. 70.

Pata - İskitçe "öldürmek" anlamına gelen eorpata - kocalarını öldürenler - kelimesinden gelmektedir. Avesta pada ile karşılaştırm - miras, döl (Türk ve İskit pata "öldürmek" ve Avestan pada = "miras, döl" uygun değildir, ancak bir fiil ve vurucu bir araç olarak Germen "yarasa" çok uygundur).

Herodot IV 110.

Pelamida - balık, Meotida'da orkinos cinsi.

Strabon. Coğrafya, VII, 6,2. Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 4, s. 207.

Plin - İskit kraliyet soyundan gelen genç bir adam. İskitya'dan sürüldükten sonra, Skolopit ile birlikte Termodont nehri kıyısındaki Kapadokya ülkesine yerleşti. Orada kadın Amazonlardan oluşan bir kabile kurdular.

Justin (Junianus Justinus, MS 2. yüzyıl), Pompey Trogus eserlerinin Epitome'u (MÖ 1. yüzyıl), II, 4, 1 VDI yayını, 1954, No 2.

Pontik - meyvesi Argippeis yiyen bir ağaç. Kelime İskitlerle yakından ilişkili olan halka aittir (Tr. punty/punte "yiyecek bakımından zengin", besleyici, besleyici").

Herodotos IV 23.

Porata (Πορᾶτα) - İskitya'da bir nehir, İster'in (Tuna) bir kolu, modern Prut nehri.

Herodot IV 47.

Portmei - bir Kimmer kenti. Herodot, Avrupa ile Asya arasındaki sınırın Tanais, Meotida ve Kimmer Şehri Portmei'den geçtiğini yazmıştır.

Herodot IV 45.

Psevdartaki (Ψευδαρτακη, Psefdartaki) - İskitya'da kutsal bir yer. Başka bir şekli de Ψευδαρτακη, Psendartaki'dir.

Bizanslı Stephen. VDI, 1948, No 3, s. 312.

Roxanaki (Ρωξανακη) - İskit-Sakaların ana şehri (M.Ö. 4. yüzyılda Massagetler/Masgutlar Aral Denizi çevresindeki deltaları işgal ettiler, yarı yerleşiktiler, önceki etnik olarak farklı nüfusla karışık yaşadılar ve arkeolojik izleri oldukça iyi araştırıldı. Tr.'de "Uraksy" "çiftçi" anlamına gelmektedir)

Ctesias. J. Gilmore. Ctesias. Persika fragmanları, 1888.

Savlius - MÖ 6. yy'ın ilk yarısında hüküm sürmüş bir İskit kralı. Babası Gnur'un ölümünden sonra başa geçmiştir. Yunanistan'dan dönen ağabeyi Anakarsis'i öldürmüştür. Savlius'un yerine Darius ile savaşmış bir İskit kralı olan İdanthirs geçti.

Herodot IV 76; Diogenes Laertius (MÖ 412-323 civarı), Felsefede Ünlülerin Biyografileri ve Öğretileri, M, 1979.

Savmakos (Σαυμακος) - MÖ 109 yılında kral V. Perisad'ın öldürülmesinden sonra Bosporus krallığı tahtına geçen bir İskit. Savmakos'un hükümdarlığı iki yıl sürdü, ardından Mithridates VI komutanı Diophantus tarafından yakalanarak Pontus krallığının başkentine götürüldü.

S.A.Jebelev. Son Perisad ve Boğaziçi'nde İskit İsyanı. VDI, 1938, No 3.

Sagaris (σαγαρις) - bir tür Saka (İskit) baltası ya da savaş baltası. Herodotos, düz şapkalı Sakaları anlatırken, "Sakaların ya da İskitlerin başlarında düz sivri şapkaları vardı, anaksiridler giyerlerdi, yerel yayları, hançerleri ve sagaris savaş baltaları vardı.

Herodot VII 64; L. Zgusta, Personennamen ...

Sagill - bir efsaneye göre, Amazonların Yunanlılarla savaşları sırasında yardım istedikleri İskit kralının adı. Amazonlara yardım etmek için Sagill, oğlu Panasagor komutasında büyük bir ordu gönderdi.

Justin, Epitome of Pompey Trogus works, II, 4, VDI yayını, 1954, No 2.

Sai (Σαιοι, Saioi) - B.N.Grakov, Sai'nin kraliyet İskitlerinin bir öz adı olduğuna inanıyordu ve isimlerini Avestan xsaya'dan, parlamak, hükmetmek. Saies hakkında Protogenes'i onurlandıran bir Olbia kararnamesi metni anlatılır: "... ve o rahip sırasında, Saies hediye almak için çok sayıda geldiğinde, ancak insanlar onlara veremediğinde ..." (Tr. sai = klan, soy hattı, bu ekin pek çok Türk isim ve unvanında görülmesinin nedeni budur. Köpek için kullanılan İskitçe kelime shpako gibi, bu kayda değer ek de hayatta kalmıştır ve Afganistan'da ve onun doğu sınırlarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Sai'nin etimolojisi, genel bir Hun = kün = kin, yani akraba kabileler olan Hun adının ve genel olarak bir yasaya veya organize bir devlete ait olma anlamına gelen Türk'ün ve genel bir sosyal gruba ait olmayı belirten bir dizi diğer Türk etnoniminin etimolojisini yansıtır. Sai, Aşina Türklerinin orijinal kabilesi olan Ch. Se ve Yunan kaynaklarındaki Serica ile bağlantılı olabilir).

IOSPE I2 No 32. Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. - Novosibirsk, 1977, s. 114 ve 152; J. Harmatta, Studies in the history and language of the Sarmatians. - Szeged, Macaristan, 1970.

Saitafarn (Σαιταφαρνης, Saitafarnis) - İskitlerin ya da Sailerin kralı. Bu isim Olbia sakinleri tarafından Protogen onuruna mermer bir stel üzerine kazınmış bir kararnameden bilinmektedir. "... Kral Saitafarn Konkit'e geldiğinde ve gelişi vesilesiyle hediye talep ettiğinde, Protogen halkın isteği üzerine 400 altın verdi ..." (İlk kısım Sai = kabile, klan + -ta/-ty = yer durum ekinin sondan eklemeli hali olabilir, yani "Sailerin").

IOSPE II No 32.

Sakaia (Σακαια) - bir İskit bayramının adı (Suvarlar/Savarlar/Sibirler kabilesinin halk arasındaki adı olan Saban kabilesinin adını taşıyan bir hasat kutlaması olan Türk Sabantui'nin yapısını andırır; bu durumda Sakaia, ortak bir şenlik olarak kabul edilen Sais'in bir kutlaması olacaktır. Her neyse, Saka'nın dini bir figür olduğuna dair bir işaret yoktur, bu da kutsal günün kökeni için ikinci bir olasılıktır).

Abaev V.I., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 301'de Hesychius'un eserine atıfta bulunmaktadır.

Sakesfaris (Σακεσφαρης) - Bactr nehrinin ötesinde bir Saka İskit kralı (Tarihsel olarak bu, rastgele bir balıkçılıkla değil, çok mantıklı gerekçelerle İskit ve Osseri ve İranlıları birbirine bağlayan ünlü bir etimolojidir. Abaev, "faris "i Osetçede "oğul" anlamına gelen ve İran dilindeki "oğul" kelimesinin akrabası olan "farn "a çevirir ve kelimeyi bir Saka kralı için mantıklı bir isim olan "Saka'nın Oğlu" bileşimi olarak etimolojize eder. Gerisi kolay, rastgele bir balık avıyla eskiden bilinmeyen dilin diğer tüm kelimelerini yeniden oluşturabiliriz. Yaşasın, en bilge bir Parti tarafından yönlendirilen yüce Sovyet bilimi, en bilgiler üstü bir dahi Sekreter tarafından yönetiliyor).

Abaev V.İ., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 301, Polien'in çalışmasına atıfla.

Saka (Σακαι, Sakai) - Persler hem Asya hem de Avrupa İskitlerine "Sakalar" diyorlardı. Akad. N.Ya. Marr, "sak" kelimesinin nesil, klan, kabile anlamına geldiğine inanıyordu ("İrani" bir etimoloji yoktur, tüm girişimler başarısız olmuştur).

Akraba listesi, Saka, İskit ve İşkuz'a ek olarak Arapça Sakaliba (çoğ.) ve Saklab (sin.) biçimlerini, Türk türevleri Saksin (şehir) ve Saksin (il) ile birlikte içermelidir, ayrıca "q" ile

yazılır ve Beyaz Saka olarak çevrilir, İbn Fadlan As-Sakalib'i Bulgarlara, Farsçalaştırılmış Skunka ve Yunanlaştırılmış Skillur'a uyguladı. Arap kaynaklarında Sakaliba, Kıpçaklar için "Kuu Chak/Sak" = Beyaz Sak adının bir klişesi olarak İskitler, Saka ve Kıpçaklar ile Bulgarlar arasında doğrudan bağlantı kurar. Hazar devletinde, MS 660-1050 yılları arasında, Saksin eyaleti İtil'den Don'a kadar uzanıyordu ve Saksin-Bulgar ve Sarai Batu olarak da bilinen Saksin şehri (48°N 46°E), Klasik Dönem İskityası'nı kapsayan İtil nehri üzerinde bulunuyordu. Arap kaynakları Fars Saka, Yunan İskit, Arap Saklab/Sakaliba ile Türk Kıpçak/Bulgarlar arasında doğrudan bağlantı kurmaktadır.

Türkoloji çalışmalarında, hem Saka ve İskit hem de muhtemelen İşkuzlar, Bolgarcadaki "o" ve Bolgarcadaki "u" ile benzer olan s'k (' - durak-guttural ünsüz) kökünden türetilmiştir, Bulgar Kirilinde sessiz durak-guttural "ъ" ile gösterilir), atıf (sahiplik) eki -ly/-dy(thy)/-lyk/-tyk (Türk-Soğd sikkelerinde -dk (-dek) veya -lk (-lek) biçimindedir; -dy(thy), sırasıyla -th ve -z olarak çevrilen Yunanca ve Asurca biçimlerde yansıtılır.

S'k, Tr. ski/eske/eshke/yshky = bıçak (M.Zakiev) veya asla öğrenemeyeceğimiz bir şey olabilir, çünkü Eski Türkçe sözlüklerimiz İslami dönemden başlar ve eski Tengri diniyle ilişkili terimlerin çoğu zaten edebi sözlükten temizlenmiş veya kutsal olmayan "putperest" kelimeler olarak çıkarılmıştır. "Saka"nın "Sogd"un bir biçimi olduğu kabul edilir, Tr. sogdy "güçlü, kuvvetli, sağlıklı" bir sıfattır ve popüler bir isimdir. Çoğu Türkolog tarafından kabul edilen kök olarak s'k ile Skolot adı da soydaşlar listesine aittir, Tr. morfolojisi S'k + l + t = S'k + -ly + -ty, -l/ly bir iyelik eki, -t/ta çoğul ekidir, Angeles'tan (Los Angeles) Angelinos'a benzer, i.e. Skolot bir kraliyet statüsü terimi değil, doğrudan etnik bir terimdir; Skolotlar Saka ve İskitlerdi, diğerleri değildi ve kaynaklarda diğerleri etnik değil, "genel Saka, İskitler" gibi genelleştirilmiş isimlerle anılıyordu.

Altay bölgesindeki çok sayıda Türk lehçesinde, Kiril transkripsiyonunda genellikle "seok" olarak çevrilen, kelime anlamı "kemik" olan, ancak "etnik grup, klan, kabile, soy hattı, alt kabile" olarak uygulanan bir unvan olarak kullanılan yerel bir terim vardır. Birçok ayrılıkçı grup için bir sığınma alanı olarak hizmet veren Altay bölgesindeki Türk ortamı bağlamında, "seok" idari bir politikonim içinde ayrı bir grubu tasvir eder: "Güney Altaylıların Kıpçak seok'u", "Kuzey Altaylıların Kumandı (Kuman) seok'u" ve benzerleri. Anlamsal olarak "seok", "kemik" anlamına gelen "ok" unvanıyla eşanlamlıdır ve "etnik grup, klan, kabile, soy, alt kabile" olarak da kullanılan ve genellikle "kabile" olarak tercüme edilen bir unvan olarak kullanılır. Üçüncü bir eşanlamlısı "guz" (Oğuz kolu) olup, lehçe biçimleri "gur/gar" (Ogur kolu) ve "uz/gut/goth/get" ve benzerleridir. Anlaut'taki prostetik ünsüz Ogur dilsel kolunu gösterir. Dördüncü yakın eşanlamlı ise, kelime anlamı "akraba, soy" olan ve etnik belirleyicilikle kullanılan "Hun" terimidir: yazılı kaynaklarda eski Türk boylarının (Türkler, Kırklar, Ağaç-eri, On-ok, Tabgaç, Komanlar, Yomutlar, Tuhslar, Kuyan, Sybuk, Lan, Kut, Göklan, Orpan, Uşin ve diğerleri) hepsi ya da neredeyse tamamı "Hun" adını taşımaktadır. Tartışmasız, "s'k" kökü ile "seok" kelimesi, antik Saka, İskit, İşkuz ve daha sonraki Eskel, Esegel, Eseg, Ezgil, Askal, İskil, İzgil, Yskyly, Sekel, Sekler, Szekler, Szekely, Szekely-eks, Sakha ve daha fazlasında bulunan s'k kökü için en iyi eşleşmedir. "S'k" etnoniminin yaygın dağılımı, "seok" formunun "S'k" formunun bir refleksi olduğunu, bir topluluk içindeki bir bölüm için evrensel bir jenerik terim olduğunu doğrulamaktadır).

Herodot I 153; N.Ya.Marr, Selected Works, Vol 5, "The term "Scyth", M., 1935; Elnitsky L.A., Scythia of the Eurasian steppes. Novosibirsk, 1977, s. 93.

Sakyndaki (Σακυνδακη) - bir tür İskit giysisi (Hesychius'un Orta Doğu dillerinden ödünç alması, İskitler için Orta Doğu çekiciliği göz önüne alındığında bir olasılıktır).
Abaev V.I., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 305, Hesychius'un eserine atıfla.

Sandaksatra (Shadakshatra) - Kimmer lider Dugdamme'nin (Ligdamis) oğlu. Adı Asur çivi yazılı belgelerinde Küçük Asya'daki olaylarla bağlantılı olarak geçmektedir.
Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. - Novosibirsk, 1977, s. 27; L. L. Zgusta. Die Personennamen griechischer Stadte der nordlicher Swarzmeerkunste. Praha, 1955.

Sanerg (Σανεργες) - IOSPE, IV, s. 290'da verilen bir isim. Elnitsky L.A. bunun bir İskit adı olduğuna inanmaktadır (Hunların ve Albanların da kralı olan Masgut kralı Sanesan'ın adını andırır, MS 400 civarı. Alanların öncülü ve belki de atası olan Masgutlar İskit olarak nitelendirilmişlerdir. Sanesan, Tr. "firtına" olarak etimolojik olarak Sen-esen'den gelmektedir).
Elnitsky L.A., Avrasya steplerinin İskitleri. Novosibirsk, 1977.

Sanevn - MÖ 5. yüzyıl yazarı Mitilenli Hellanik'e göre Sanevn bir İskit kralıydı ve onun zamanında ilk demir silah üretildi. Birçok antik yazar ilk demir nesnelerin üretimini yanlışlıkla İskitler olarak kabul edilen Chalybes ile ilişkilendirmiştir (Masgut kralı Sanesan'ın adını andırır. Demir silahın en eski enstrümantal tarihlendirmesi Arjan-2 kurganındaki bir hançerdir ve kurganın en son tarihi MÖ 810'dur (ortalama tarih MÖ 895), bu nedenle demir silahların Orta Doğu'ya sızması 4 yüzyıl sürmüştür. Chalybes'e gelince, Koban Kültürü'nü aynı anda hem İskit hem de İskit olmayan olarak adlandırılabilir yerel Kuzey Kafkaslılar ve İskitlerin ortak yaşamı ile biliyoruz. Yeniliklerin yeniden icat edilmediği, yayıldığı iyi bilinmektedir).
Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 1, s. 315.

Saperdis (Σαπερδης) - İskitya'da (bir tür?) balık için bir isim.
Abaev V.I., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 293, Hesychius'un eserine atıfla.

Saravara, Sarabara (Σαραβαρα) - MÖ 4. yy'ın ilk yarısında yaşamış bir komedi yazarı olan Antifan İskit pantolonu olarak adlandırır. "İskitler" adlı komedisinde "herkesin pantolon ve tunik giydiğine" dikkat çekmiştir. Yunanlılar pantolonu bilmedikleri için, Antifan'ın bu tür giysileri tanımlamak için İskitçe bir kelime kullandığını varsayabiliriz (Saravar/şarovar, hem Sartlar/Tadjuklar hem de Türkler arasında Orta Asya giyiminin temelidir. Ruslar, Ukraynalılar vb. gibi göçmenler bu pantolonları geleneksel kıyafet olarak benimsememişlerdir. Bu kelime alışkanlıkla İskit yeniliklerini benimsemeden önce hiç pantolon giymeyen Perslere atfedilir).
Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 2, s. 319.

Sari (Sariakos) - Tuna'nın güneyinde bir İskit kralı. MÖ 2. yüzyılda Yunan şehirleri Tom ve Odess'te kendi adıyla sikke bastırmıştır (Sary, popüler bir Türk etnonimidir, "soluk sarı" ve Sary Uigurs, Sary Kipchaks gibi çok sayıda etnonim için kullanılır. Ayrıca, Sibir-Han, Oğuz-Han vb. gibi unvan-adının bir parçası olarak klan veya kabilenin adını dahil etme konusunda daimi bir Türk geleneği vardı. Farklı Trak beyliklerinin İskit olmayan dini ve tarımsal sembolojiye sahip çoklu nişanları, hükümdar adına vuran özerk yerleşik Trak darphanelerine işaret eder).

T. Blavatsky. Greeks and Scythians in the West Black Sea region. VDI, 1948, No 1.

Satrakis (Σατρακις) - Soğdiana'nın kuzeyinde yaşamış İskit kralı.

Abaev V.I., İskit-Sarmat lehçeleri / İran Dilbiliminin Temelleri. Cilt 1, Moskova, 1979, s. 309
Arrian'ın (Nikomedia'lı, MS 92 civarı - 175 civarı) eserine atıfla

Silis - Syr Darya'nın İskitçe adı - Yaksart. Yaşlı Plinius şöyle yazmıştır: "...Jaxartes nehri ile sınırlanan bu bölge, Silis olarak bilinen İskitler ve İskender ve subayları tarafından Tanais olduğu varsayılır" (Plinius 6.18 (16), aka Plinius 6.49.3)

Plinius 6.18 (16); Solinus [MS üçüncü yüzyılın ortaları] 49.5

Ş. Kamoliddin "Orta Asya'nın Eski Türk Toponimleri" adlı eserinde:

...Aral bölgesindeki aşağı su yolu, antik dönemde Sir adını taşıyordu ve bu ad daha sonra tüm nehre aktarıldı [Murzaev, 1957, s. 253]. Sir adı ilk kez MÖ 4. yüzyılda antik Roma kaynaklarında Silis şeklinde geçmektedir [Gorbunova, 1976, s. 27; Klyashtorny, 1964, s. 75-76]. Çin kaynakları bu ismi Shi-er-he, yani Sir nehri şeklinde zikretmiştir. Sir adı Saka dilinde "bol", "taşkın nehir" anlamına gelen sir kelimesinden [Murzaev, 1957, s. 253; Milheev, 1961, s. 80; Klyastorny, 1961, s. 26] veya Türkçe "nehrin kıvrımı" kelimesinden türemiştir. Sir kelimesi, ir veya irim köküne bağlı (Türkçe) sir "yıkamak", "iz bırakmak" fiilinden oluşturulabilir. (Murzaev, 1984, s. 235). Sir adı, Tonyukuk anıtında [Malov, 1951, s. 65, 70; Musaev, 1984, s. 192] ve İslam öncesi Khoesm sikkelerinde [Muhammedi, 2000, s. 94] kaydedilen Türk etnonim Sir ile de bağlantılı olabilir. Sir ve Tarduş kabileleri Hun imparatorluğunun dağılmasından sonra kurulan Tele konfederasyonunun bir parçasıydı ve 6. yüzyılda Doğu Türkistan'daki en güçlü kabilelerden biriydi [Hodjaev, 2004, s. 7. 19, 20; Hujaev, 2001, 23-6.]. Sir kabilesinin dili, Sir lehçesinde eski Türk runik yazısının 200'den fazla anıtının yazıldığı "kuzey" eski Türk diline aitti [Klyashtorny, 2004, s. 45-46]. Sir/Sil adının kökeni, Çuvaşçada "inci(ler)" anlamında korunmuş olan eski Türk dilindeki sel/selem sözcüğüyle de bağlantılıdır [CHRS, s. 357; Shoniyozov, 1990, 22-23] (Çuvaşça sel/selem, Saka İskitçesinin bir Ogur sözcüğü olduğunu düşündürmektedir).

Sirgis (Hirgis) - İskitya'da bir nehir, Don'un bir kolu.

Herodot IV 57, 123

Skevlyas, Skeblyas (Σκεβλυας) - Aristophanes komedilerinden birinde bu isim altında bir İskit polisi gösterilir (σκυθαι τοξοται). Bu isim Aristophanes tarafından uydurulmuş olabilir, ancak başka bir İskit polisi olan Παρδοκας'ın ismi Trakça Σπα isminin çarpıtılmış halidir.

Skulis (Σκυλης, Gr. köpek) - İskit kralı Ariapith'in oğlu ve varisi. MÖ 470 yılında Ariapith'in ölümünden sonra Skulis İskit kralı oldu. Hellenofil politikasını ustalıkla uyguladı. MÖ 450 yılında kardeşi Oktomasad'ın önderliğindeki komplocular tarafından öldürüldü. Herodot IV 80, Yu.G.Vinogradov. Kral Skil'in mühür yüzüğü. MÖ V. yüzyılın ilk yarısında İskitlerin siyasi ve hanedan tarihi // SA, 1980, No 3.

Skileia - bir usta Clytie'nin (MÖ 570) skyphosunda gösterilen Amazonların bir adı. Skileia, Skil isminin dişi formudur. Bu vazo üzerinde tasvir edilen diğer iki Amazon'un isimleri Telepileya ve Ifito'dur. M.V.Skrjinskaya. Kimmer ve İskit efsanelerinin kahramanları, VDI, 1986, No 4, s. 84.

Skilur (Skiluros, Σκιλουρος) - Küçük İskit kralı. MÖ 108 yılında Kırım'da bir İskit Neapolis'i kurdu. Bir efsaneye göre 80 çocuk doğurmuştur. İktidarı en büyük oğlu Palak'a devretti. Strabo, Geogr., VII, 4, 3.

İskit - bir tür ayakkabı, bu kelime MÖ 5.-4. yüzyıllarda yaşamış Attik bir hatip olan Licius'un eserlerinde ve Alcaeus'un şiirlerinde korunmuştur: "... ve İskitleri bağladıktan sonra" Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 2, s. 301.

Skithinler (Σκυθινος, Skythinos) - Karadeniz'in güneydoğu köşesinde, Chalybes'in bitişiğinde yaşayan halk. Onlar hakkında Ksenophon Anab., IV, 7, 18 kitabında bilgi vermiştir. Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 2, s. 308.

Göçebe İskitler (Σκυθαι νομαδες) - Herodot zamanında Don ve Dinyeper arasındaki bozkırlarda yaşayan Avrupalı İskitler. İskit göçebelerinin diğer tüm İskitler üzerinde egemenliği vardı. Vs.F. Miller, "İskitler" ve "Sakalar" terimleri arasında genetik bir ilişki olduğuna işaret eden ilk kişidir. (Uzun zaman önce gözden düşmüş olan) akad. N.Ya.Marr, Japetik dillerde "sak" tabanının doğal olarak "sku" tabanına dönüştüğünü göstermiştir: sak sak-u-ta σακ-υ-θα σκυ-θα σκυθα. İskitler Herodotos zamanında Yunanlılar hem Avrupalı hem de Asyalı göçebelere İskit diyorlardı. Herodot IV 1-7; N.Ya.Marr, Selected Works, Cilt 5, "The term "Scyth" makalesinde, Moskova, 1935.

İskitler-Ruslar (Σκυθας τους Ρως) - bu etnonim, Bizanslı yazar Themisties tarafından Aristoteles'in (MÖ 384-322) "Gökyüzü Üzerine" adlı kompozisyonu için derlenen bir scholium'da geçmektedir. "Kuzey Kutbu'na yakın Arktik bölge ile tropikal yaz bölgesi arasında, İskitler-Roslar ve diğer Hyperborean halklarının soğuk bölgeye daha yakın yaşadığı orta alanı yerleştiriyoruz ...". Latyshev, 1836 yılında Berlin Bilimler Akademisi tarafından yayınlanan Aristoteles'in toplu eserlerindeki şu pasajı aktarır Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 2, s. 332.

Skolopit (Scolopitus) - Kraliyet soyundan gelen İskitli genç. Efsaneye göre prensler Skolopit ve Plin anavatanlarından kovulduktan sonra onları takip eden İskitlerle birlikte Küçük Asya'da Termodont nehri yakınlarına yerleştiler. Orada Amazon kabilesinin ataları oldular. Skolopit adı şüphesiz İskitlerin kabile adı olan Skolotlarla bağlantılıdır. Justin, Epitome of Pompey Trogus works, II, 4, 1 VDI yayını, 1954, No 2.

Skolot - Herodot, Avhats, Katiars, Traspi ve Paralat kabilelerinin topluca Skolot olarak adlandırıldığını bildirmektedir.

M.I.Artamonov, Sovyet Biliminde İskitlerin Tarihi, VDI, 1947, No 3; N.Ya.Marr, Seçilmiş Eserler, Cilt 5, "İskit" terimi, M., 1935.

Skopasis - I. Darius ile savaşan İskitlerin askeri birliklerinden birinin lideri. Skopasis ordusunda Sauromates de vardı. İyonya Yunanlıları ile müzakereleri İster üzerindeki köprüden yürütmüştür.

Herodot IV 120, 128.

Skunh (Skunxa) - Sakaların ya da Massagetaların (Masgutlar) lideri. Pers kralı I. Darius tarafından esir alınmıştır. Behstun yazıtında şöyle yazar: "İskitlerin bir kısmını bozguna uğrattım, bir kısmını da esir aldım. Skunha adındaki liderleri yakalandı ve bana getirildi"

Kral I. Darius'un Behistun yazıtı.

Spargapis (Σπαργαπισης) - Massagetae (Masgut) Kraliçesi Tomiris'in oğlu (Kraliçe Tomiris, İran ve Hint-Avrupa dünyasında duyulmamış kadın devlet başkanlarından veya naiplerden biridir). Pers kralı Büyük Kiros tarafından esir alındıktan sonra intihar etmiştir.

Herodot I 211, 213.

Spargapith (Σπαργαπειθης) - İskit kralları hanedanının kurucusu, Anakarsis'in büyük büyükbabası. Onun hakkında Herodot (IV 76) bilgi vermiştir. MÖ 470 yılında İskit kralı Ariapith'i öldüren (Türk) Agathyrs kralı bir başka Spargapith daha vardı.

Herodot IV 76, 78.

Spu - İskitçe'de "göz" anlamına gelir. Bu nedenle Herodot, Arimaspi kabilesinin adını tek gözlü olarak açıklar ("arym" - Tr. yarım, "spu" - Tr. göz, Arimaspu "Yarım Gözlü", yani "Şaşı Gözlü". İngilizcede "şaşı gözlü" nün yanı sıra alaycı "ukala", "şaşı gözlü", "çarpık gözlü", "duvar gözlü" ve muhtemelen daha fazlası da vardır. Mongoloid insanlara açık bir göndermedir. Bu, İskit dili hakkında doğrudan tanıklık eden bilinen iki İskitçe bileşik kelimenin bir bileşenidir ve dilbilim akademisyenlerinin herhangi bir tahmini yapısını atlar).

Herodot IV 27; Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 1, s. 307.

Tabiti - İskit panteonunun tanrıçası. Herodotos onu Yunan tanrıçası Hestia ile karşılaştırır (Muhtemelen Türk Ebi/Ebe'nin bir çarpıtması, doğuran, Havva'nın öncüsü ve Tr. İncil'deki "adam" - insan için mükemmel bir tamamlayıcı).

Herodot IV 59.

Tagi - İskitçede "iplik" anlamına gelen sözcük; aynı Türkçe sözcükle örtüşür. Proto-Altayca "*telu" "yay ipi, germek", Almanca "Draht" ~ "tel" sözcüğünden gelen Türkçe soydaş "telu" "yay ipi, germek". Türkçe ile tamamen aynı olan Proto-Altayca, şu ana kadar kelimenin etimolojisinin yapılabildiği tek dildir ve Hint-Avrupa ve Tungustik ailelerinin tüm kollarını dışarıda bırakır. Kelimenin Avrasyatik yayılımı şaşırtıcıdır: : İngilizce "thread", Almanca "Draht", Moğolca "tele", Hotanca "ttila", Yeni Farsça "tel", Kürtçe "tel", Osetçe "tel", Khalka "tele", Buryatça "telür", Kalmukça "tel-", Evenkçe "telbe-", Japonca "tur/tsurú", vb (Dybo A.V, Türk dillerinin kronolojisi ve ilk Türklerin dilsel temasları, Moskova, 2007, s. 806; Miziyev İ.M. Eski çağlardan Rusya tarafından ilhakına kadar Karaçay-Balkar halkının tarihi//Mingi-Tau (Elbrus), 1994, no. 1 (Ocak-Şubat), Nalçik, Mingi-Tau Yayıncılık, 1994, s. 7-104, 206-213)

Taksakis (Ταξάκις) - Darius'la savaşa katılan üç İskit kabilesinden birinin lideri (Erasia'ya ve 2 bin yıla yayılmış "Oset" Digor da dahil olmak üzere Toharlar için birçok benzer yakıştırmadan ikisi olan Tukhsi ve Toks-oba'yı anımsatır).
Herodot IV 120.

Tanais (Ταναις) - İskitya'da bir nehir, günümüzde Don Nehri (Tr.'de "soğuk, buzlu" nehir, "don-durma" = dondurma ve buzlu Tanais gibi. Doğrudan bir kelime Türkçe "ten" = "büyük nehir". Her iki etimoloji de uygulanabilir, ancak Herodot'un Tanais'e "buzlu nehir" dediğine dikkat edilmelidir, muhtemelen modern İrancıların bilmediği bir şeyi biliyordu; İskit-İran etimolojilerinde belirtilen İranca "don" = "nehir", İran dillerinde tuhaf bir şeydir ve yaygın bir kelime olduğu Türkçeden bir alıntı olduğunu düşündürmektedir).
Herodot IV 47.

Tanai - MÖ 633 yılında Mısır'a yaptıkları sefer sırasında İskitlerin lideri. Pompey Trogus'a göre, İskitlerin seferinden haberdar olan Mısır Firavunu I. Psammetich onları Suriye'de hediyelerle karşılamış ve seferlerinden vazgeçmeye ikna etmiştir (Tanai ismindeki "-ai" eki, "-ai" ile biten diğer İskit isimlerinin ayrıştırılması için bir örnek teşkil edebilir, ancak başka olası ayrıştırmalara da izin verir. Tr. "-ai" eki, "-aga/-aba/-aby" ve daha sonra "-bei/-bek/-khan" vb. formantlara ve Japonca "-san" formantına benzer şekilde, saygı ifade eden bir kişisel unvan formantıdır. "-ai" kelimelere örnek olarak ata = baba kelimesinden gelen atai, büyükbaba / büyükbaba için baba ve papa'dan gelen babai ve Papai ve bir dizi özel isim verilebilir. Etimolojik olarak, Tanai isminin anlamlarından en az biri Tr. tan = "büyük nehir").

Justin, Epitome of Pompey Trogus works, I, VDI yayını için, 1954, No 2, s. 181; Herodotos I, 105.

Tanus (Tanusas) - bir İskit kralı. MÖ 2. yüzyılda Dobruca'da sikke bastırmıştır (Dobruca, konumu ve adı Skolot İskitlerinden geldiklerine işaret eden Seklerlerin ülkesiydi. Bu, Seklerlerin bağımsız zihniyetiyle doğrulanmaktadır, 2 bin yıl boyunca diğer birçok hanedan kabilesine benzer şekilde tutarlı, kendi kendine yeten bir etnik birim olarak hayatta kalmışlardır: Aslar, Doğu Hunları, Uygurlar, Dulo Hunları, Aşina Türkleri, Avarlar, Kayılar, Kangarlar, Kırgızlar, Celayirler, Cengizliler. Özgüven, eski ayrıcalıklarına dair folklorik bilgi ve asil soylarına dair kökleşmiş bilgi, hanedan boylarının Türk tarihi boyunca daha az öne çıkan Türk boylarına göre daha uzun süre bozulmadan hayatta kalmalarına yardımcı olmuştur. Görünüşe göre, hayatta kalmalarına Sekler soyuna saygı duyan ve hanedan haklarına saygı gösteren diğer Türk boyları yardımcı olmuştur, bu durum diğer tüm hanedan soylarıyla paralellik göstermektedir. Seklerler, Avrupa'daki tüm Türk boyları arasında farklı okuryazarlıklarını Modern Çağ'a taşıyan tek boydur. Seklerlerin ayrıcalıklı uzun ömürlü olmalarındaki bir diğer etken de Seklerlerin ve savaşçı eşlerinin birlikteliğini biyolojik ve kültürel olarak bağımsız kılan Türklerin katı egzogami kuralı olabilir. Katı egzogami geleneği, eski coğrafyacılara ve tarihçilere tarafından, çevredeki nüfusla karışmayan, biyolojik ve kültürel farklılıklarını koruyan bazı seçkin Türk kabilelerinin bir özelliği olarak kaydedilmiştir. Tanus adı, Tanus İskitlerinin Tuna boyunca Tr. tan = "büyük nehir") yükselen konumunu yansıtır olabilir.

T.V.Blavatsky, Greeks and Scythians in the West Black Sea, VDI, 1948, No 1; Harmatta, Studies in the history and language of the Sarmatians, 1970, s. 22.

Tarandos (Ταρανδος, Gr. ren geyiği) - Hesychius ve Philo Judea tarafından bildirilen, İskitlerin derilerinden giysi diktikleri geyik benzeri bir yaratık (Çin anlatıları erken Asya Hunları hakkında aynı haberi verir).

Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 4, s. 270.

Targitai (Ταργίταιος) - İskit kabilelerinin efsanevi kurucusu. Herodot tarafından anlatılan efsaneye göre Targitai, Herkül'ün Borysthenes nehrinin kızı olan yılan bacaklı bir tanrıçadan olan oğluydu. Herodot ile çağdaş olan İskitler, Targitai'nin Darius istilasından tam bin yıl önce yaşadığına inanıyorlardı (Düzinelerce IE dili arasında uzak fonetik benzerlikler arayan ve semantik anlamdan bağımsız olarak bir zafer ilan eden İran "etimolojilerinin" aksine, Türk karşılıkları çoğu zaman açıktır. Targitai olarak adlandırılan ve her ikisi de tarihsel döneme ait iki (2) önemli Türkçe kanıtımız var. Bunlardan ilki Cengizhan döneminde Keraitlerin Torgut boyunun başı olan "Kutsal Efsane"deki Targutay, diğeri ise Baykal bölgesindeki bir toponim olan Targitui'dir. Her ikisi de Türk halkı ile bağlantılıdır. İskit kabilelerinin efsanevi kurucusu hakkında gizemli bir şey yoktur, Türk folkloru, bir kabilenin kökeninin efsanevi bir pra-babaya atfedildiği düzinelerce vakayı korumuştur, bunlardan en bilineni Doğu Hun lideri Mode'den sonra modellenen Oğuz-Han'dır. Targutay hikayesi sadece diğer Türk ata mitlerinin arasına düzgün bir şekilde düşmekle kalmaz, aynı zamanda bizi merdivenin daha da yukarısına ve aşağısına götürür. Torgut kabilesi Birinci Türk Kağanlığı'nın Türkutlarıyla ilişkilidir ve etimolojisi çoğul olarak doğrudan Türk'tür: Türks. "-ai" eki, kişi adları için kullanılan bir saygı formantıdır, kabile adı Türkut'tur, liderine Türkutai denir. Türklerin K.Pontus'taki varlığı Klasik Dönem'de belgelenmiştir: Pomponius Mela, Yaşlı Plinius; özellikle Klasik Dönem öncesi Akdeniz bölgesinde "T'r" etnonimlerinin ve toponimlerinin ve genel olarak Türk kelimelerinin varlığı her yerde mevcuttur. Bu durum Targitai adının etimolojisi için de geçerlidir: birden fazla öneri ortaya atılmıştır, bağımsız bir destek olmadan hepsi tamamen spekülattır, hangisinin daha olası olduğuna dair bireysel yargılar tamamen öznel ve makul olasılıklar yelpazesi oldukça geniştir. En iyi alternatif, "yaratıcı, primogenitor" semantiği ile Tr. "targi" gibi görünmektedir. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", s. 82, 198-206.

Targitai bir İskit olduğuna göre, ebeveynlerinin de İskit olmasını beklemeliyiz. Herodot'un ikinci köken efsanesi Targitai'yi atlarını arayan Herakles'in oğlu yapar. Herakles isminin iki versiyonu vardır: Yunanca Herakles ve Etrüskçe Hercle. Tr.'de keräklä aramak, ker ise (yayı) germek anlamına gelir ki Herakles yayı Targitai'ye vermeden önce bunu yapmıştır. Bu şaşırtıcı fonetik ve semantik tesadüf, Herakles'in aslen bir Türk kahramanı olduğunu, Etrüskler ve İskitler için ortak olduğunu ve Mısırlılar ve Yunanlılar tarafından benimsendiğini doğrulamaktadır. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", s. 280 ve M.Zakiev).

Herodot IV 5, 7.

Teftamos (Τευταμος, Teutamos) - Ctesias'ta geçen bir İskit adı.

Tevtar - Yunan efsanesine göre Herakles'e İskit yayıyla atış yapmayı öğreten bir İskit adı.

Latyshev, Herodor Heracleian'a atıfta bulunarak. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 2, s. 293.

Teuşpa (Teuspa) - Kimmer kralı. Teuşpa 668 yılında İran'da Ahameniş hanedanını kurdu. İskit kralı İşpakai - Şpako'nun kızıyla evlendi; evliliklerinden Perslerin gelecekteki kralı I. Kiros doğdu. Partatua liderliğindeki İskit paralı askerlerinin yardımıyla Asur kralı Esarhaddon tarafından yenilgiye uğratıldı.

Herodotos I 110, VII 11; Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 27; E. Molev. Yunanlılar ve barbarlar, M., 2003, s. 30.

Tiarant - İskit'te bir nehir, İster'in (Tuna) bir kolu, şimdi Alt nehri. Herodot'a göre, Tiarant İskit topraklarından geçmektedir.
Herodot IV 48.

Timn (Τῦμνῆς) - İskit kralının Olbia'daki temsilcisi. MÖ 449-446 yıllarında İskit'teki seyahatleri sırasında Herodot ile tanıştı. Herodot'a İskitler, Perslerle savaşları ve gelenekleri hakkında birçok ayrıntı verebilecek olan kişi tam olarak Timn'di. Herodotos'un Timn'inin bir Kallipid ya da Alizon olması mümkündür.
Herodot IV 76, V 37; E. Molev. Grekler ve barbarlar, M., 2003, s. 82; Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, s. 138.

Tiragetler - İster (Tuna) kıyılarında yaşayan bir İskit kabilesi. Tiragetler hakkında Plinius (IV, 12, 24) yazmıştır. Batlamyus (III, 10) onları Tirangets, Strabon (VII, 471) Tirregets olarak adlandırmıştır. Hecataeus Mirgetlerden bahseder. Latyshev, Tiragets isminin hatalı olduğunu düşünmektedir (Ancak bize kalan Tiraspol'dur, Tiranspol, Tirrespol veya Mirspol değil ve nehir Tiras'tır, Tirans, Tirres veya Mirs değil. Nehrin adı ve daha sonra bu nehirde yaşayan Yunanlıların adı, muhtemelen Tira kabilesinin adına dayanmaktadır; yer ve kabilenin adının sıkı bir şekilde ilişkilendirilmesi, İskit öncesi Kimmerlerle ilişkili olan İskit öncesi soyuna işaret edebilir; Tiragetes'in İskit kabilelerinin çekirdeğine ait olmadığı gerçeği bunu desteklemektedir. Etimolojik olarak Tiraget = Tira (kabile) + get = guz = kabile. Tira adı şüphesiz birçok dilden spekülâtif olarak etimolojikleştirilebilir, belirli bir spekülâtif etimoloji önermek için yapıcı bir kullanım yoktur. Literatürde Turalar, Tiren Denizi ve Etrüskler de dahil olmak üzere çevredeki diğer "Tr'ler" ile ilişkilendirilmiştir Etrüskler hakkındaki literatürde, endonimin "Tr's" kökü, kökeni hakkında fikir birliği olmaksızın Türklerdeki "Tr" ile bağlantılıdır).

Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1947, No 1, s. 299.

Tiras (Τῦρας) - İskitya'da bir nehir, günümüzde Dinyester nehri (Tiras nehri, muhtemelen adını Tira kabilesinden almıştır).
Herodot IV 47.

Tiritler - İskitya'da Tiras (Dinyester) nehrinin ağzı yakınlarında yaşayan karışık Helenler (adını muhtemelen Tira kabilesinden alan Tiras nehri civarındaki Yunan kolonistler).
Herodot IV 51.

Toksakis (Τοκσακίς) - Kral Idanthirsos komutasındaki Skopasis ile birlikte MÖ 514 yılında Perslere karşı savaşan İskit komutan. Toksakis ve Skopasis, İskitler, Sauromatlar, Boudinler ve Gelonlardan oluşan birleşik bir orduyu yönetmişlerdir (Toksak, Hun ve Türk unvanlarında olduğu gibi kabile kökenli bir isim olarak karşımıza çıkmaktadır: Tohsi/Tuhsi + Saka, yani Saka'nın Tochar'ı. Tuhsi/Tocharlar, MÖ 170'lerde Hun Modu tarafından yenilgiye uğratıldıktan sonra Kangar'a çekildiler ve bir kuşak sonra Horezmia'nın Aral bölgesine geri çekildiler, buradan da bir başka kuşak sonra Baktriana'ya saldırdılar ve kontrolü ele geçirdiler. Horezm'de kalan Tuhsi'lerin bir kısmının bin yıl daha Hazar Denizi civarında kaldıkları kaydedilmiştir, Slav Rus yıllıklarında Toksoba, Manguşlak civarında Dügerler, Kuzey Kafkasya'da Digorlar olarak bilinirler ve Hazar Denizi çevresindeki Türkmenler arasında modern bir klandırlar. Genel göçlere bakıldığında, Tuhsi'lerin ata topraklarının Hazar bölgesinin kuzey sıradağları olduğu ve burada K.Pontus İskitlerinin bir üyesi oldukları anlaşılmaktadır. MÖ 4.-3. yüzyıllarda M.Ö. doğu Hunlarına boyun eğdirmişlerdir).

Herodot IV 76, 120, 126, 127, Justin (Junianus Justinus, MS 2. yüzyıl), Pompey Trogus eserlerinin Epitome'u (MÖ 1. yüzyıl), II, 4, 8 VDI yayını, 1954, No 2.

Toksamis (Τοξάμις) - bu isim, Kimerios (κίμεριος) ismiyle birlikte MÖ 570 yılına ait bir seramik vazo (krater François) üzerine basılmıştır. M.V.Skrjinskaya, sanatçının M.Ö. 6. yüzyılda Yunanlılar tarafından iyi bilinen İskit efsanelerindeki kişileri tasvir ettiğine inanmaktadır (Toksam adı, "Oset" Digor da dahil olmak üzere, Avrasya'ya yayılmış ve 2 bin yıldan fazla bir süredir Toharlar için birçok benzer yakıştırmadan ikisi olan Tukhsi ve Toks-oba'yı çok anımsatmaktadır).

B.N.Grakov, Materyaller ..., No 104; M.V.Skrjinskaya. Kimmer ve İskit efsanelerinin kahramanları, VDI, 1986, No 4, s. 84.

Toksarid - Lucian'ın "Toksarid ya da dostluk" diyalogunda bir İskit adı (İsim, önde gelen bir Türk kabilesi olan Tukhsi'yi ve onların ülkesi Toks-oba'yı, diğer adıyla Toharları anımsatır). Lucian. Coll. of works in two volumes, Moskova, Leningrad, 1935, cilt 1.

Toksaris - uzun süre Yunanistan'da yaşamış bir İskit. Orada büyük bir şifacı ve bilge olarak ünlenmiştir. Bir veba salgını sırasında Toksaris, Atinalılara sokağı ekşi şarapla yıkamalarını tavsiye etmiş, bu da Atinalıları salgından kurtarmıştır. Bunun için Yunanlılar ona kahraman unvanı vermiş ve ölümünden sonra mezarına bir dikilitaş dikmişlerdir (İskit ritüellerine uygun olarak, bir seyahat için donatılmış ve kurgan altında gömülmediğini ima eder. Ölen kişiye saygı açısından bu, Hıristiyan ayinleri olmadan ölen bir Hıristiyan'ın bu yüzden cehenneme gitmesinden çok daha kötü bir suçtur, çünkü ölen kişi bu dünyada kalacak ve yaşayanları rahatsız edecektir. Toksaris adı, önde gelen Türk kabilesi Tukhsi ve toprakları Toks-oba, diğer adıyla Tochars'a dayanan aynı kelime gibi görünmektedir).

V.Latyshev. "Proceedings of ...", VDI, 1948, No 1, s. 299; Lucian. Coll. of works in two volumes, Moscow, Leningrad, 1935, vol. 1, dialogues "Scyth or guest", "Scyth or friend in a foreign land".

Trerler, Trarlar (Τρηρες, Τραρες) - bir Kimmer kabilesi. Strabon bir Trer lideri Kobos (κωβος) hakkında bilgi verir. L.A.Elnitskiy, Trerler, İskitler ve Traspi-Traklar arasında genetik bir ilişki olduğunu öne sürer (Aynı gözlem M.Zakiev tarafından da belirtilmiştir, hepsi "Tr" içeren Thrac, Trer, Tyr, Tra kümesinde şüpheli bir benzerlik ve belirsiz bir sonorite vardır. Bu sayıya ETruskans, Tyrrhenians ve antik s) için Hint isimleri koleksiyonu eklenmelidir.

Strab., Geogr., I, 3, 12; Elnitsky L.A., Scythia of the Eurasian steppes. - Novosibirsk, 1977, s. 47-48; E. Molev. Yunanlılar ve Barbarlar, M., 2003, s. 34.

Fagimasad (Thagimasad, Zagimasad)- Kraliyet İskitlerinin tanrısı. Herodot onu Yunanlı Poseidon ile ilişkilendirir (W.Radloff, uzun yeleli atların çektiği bir arabada denizlerde yarışan Yunanlı Poseidon ile beyaz ve gri atlar üzerinde mülklerini devriye gezen bir Türk denizler ve nehirler tanrısı arasında tam bir benzerlik olduğunu göstermiştir. Etimolojik olarak, Tagimasad adı iki Türk sesteş semantiği verir:

1. Tagimasad = Tagi + mas/bash + ad = sürü + başlık + at = bir at sürüsüne başkanlık etmek, veya = binek + başlık + at = binek atlarına başkanlık etmek

2. Tagimasad = Tagi + mas/bash + ad = çokluk + başlık + nehir

Tagimasad kelimesi aynı anda her iki anlamı ve biraz daha fazlasını taşıyabilir. Modern Türkçe karşılıklar arasında etimolojisi en yakın olanlardan biri Altaylardaki Sartakpai'dir: (S)ar + tak + pai = su-nem + sürü/dağ/çokluk + Rab (bai). "Tag" kökü hem İskit hem de Altay

formlarında aynıdır, işlevsel olarak Sartakpai nehirlerin koruyucusudur, nehirlerin yatağını belirler, onları birleştirir, dağları aşar ve göller için barajlar oluşturur. Büyü özellikleri Türk efsaneleri ve Yunan mitolojisi arasında aynıdır, bunlar atlar ve üç dişli mızraktır. Kimin kimden ödünç aldığı sorusu açık kalsa da, İskit Tagimasad, Yunan Poseidon ve Türk Sartakpai arasındaki bağlantı varyasyonlarla birlikte açıktır. Orta Asya'da Tagimasad/Poseidon Dikan-baba ve Dikan-ata olarak adlandırılır, burada Dik = Tagimasad'daki Tagi, semantik olarak "dikmek, ekmek"; -an = ya son ek ya da dik + khan'daki khan'ın bir daralmasıdır; ve baba = İskit Papai = tanrı, primogenitor, işlevsel olarak eşanlamlı ata babadır. Dikan = ekici, çiftçi, Orta Asya'nın toprak sahibi aristokrasisi olan dikhanlara şüpheli bir şekilde yakındır, bu terim alışlagelmiş bir şekilde Farsça kökene atfedilir, ancak Türkçe "dik/tik" = dikmek, ekmek kökünden türetilmiştir. Roma'da Poseidon, Poseidon'un niteliklerini koruyan ve atlı seçkinlerin koruyucusu olan Neptün'e dönüşmüştür. "Binek, ata binme" anlamında "tagi" kelimesi, Buhara Hanlarının Şerjere'sinde (Nominalia) At Yılı'nı belirtmek için kullanılmış ve bir süre bazı araştırmacıların kafasını karıştırmıştır. Bunda, Bulgarcadaki İskit sözlüğünü fark edebiliriz. Etimolojik sonuç, Tagimasad'ın toprağa ve suya, sığır sürülerine hükmettiği, atların babası olduğu, tohum ektiği ve tahıl hasat ettiği'dir. Ref. Z.Gasanov "Kraliyet İskitleri", s. 339-346)

Herodot IV, 59.

Fagimasad (Thagimasad, Zagimasad)- Kraliyet İskitlerinin tanrısı. Herodot onu Yunan Poseidon ile ilişkilendirir (W.Radloff, uzun yeleli atların çektiği bir arabada denizlerde yarışan Yunan Poseidon ile beyaz ve gri atlar üzerinde mülklerini devriye gezen bir Türk denizler ve nehirler tanrısı arasında tam bir benzerlik olduğunu göstermiştir. Etimolojik olarak, Tagimasad adı iki Türk sesteş semantiği verir:

1. Tagimasad = Tagi + mas/bash + ad = sürü + başlık + at = bir at sürüsüne başkanlık etmek, veya = binek + başlık + at = binek atlarına başkanlık etmek

2. Tagimasad = Tagi + mas/bash + ad = çokluk + başlık + nehir

Tagimasad kelimesi aynı anda her iki anlamı ve biraz daha fazlasını taşıyabilir. Modern Türkçe karşılıklar arasında etimolojisi en yakın olanlardan biri Altaylardaki Sartakpai'dir: (S)ar + tak + pai = su-nem + sürü/dağ/çokluk + Rab (bai). "Tag" kökü hem İskit hem de Altay formlarında aynıdır, işlevsel olarak Sartakpai nehirlerin koruyucusudur, nehirlerin yatağını belirler, onları birleştirir, dağları aşar ve göller için barajlar oluşturur. Büyü özellikleri Türk efsaneleri ve Yunan mitolojisi arasında aynıdır, bunlar atlar ve üç dişli mızraktır. Kimin kimden ödünç aldığı sorusu açık kalsa da, İskit Tagimasad, Yunan Poseidon ve Türk Sartakpai arasındaki bağlantı varyasyonlarla birlikte açıktır. Orta Asya'da Tagimasad/Poseidon Dikan-baba ve Dikan-ata olarak adlandırılır, burada Dik = Tagimasad'daki Tagi, semantik olarak "dikmek, ekmek"; -an = ya son ek ya da dik + khan'daki khan'ın bir daralmasıdır; ve baba = İskit Papai = tanrı, primogenitor, işlevsel olarak eşanlamlı ata babadır. Dikan = ekici, çiftçi, Orta Asya'nın toprak sahibi aristokrasisi olan dikhanlara şüpheli bir şekilde yakındır, bu terim alışlagelmiş bir şekilde Farsça kökene atfedilir, ancak Türkçe "dik/tik" = dikmek, ekmek kökünden türetilmiştir. Roma'da Poseidon, Poseidon'un niteliklerini koruyan ve atlı seçkinlerin koruyucusu olan Neptün'e dönüşmüştür. "Binek, ata binme" anlamında "tagi" kelimesi, Buhara Hanlarının Şerjere'sinde (Nominalia) At Yılı'nı belirtmek için kullanılmış ve bir süre bazı araştırmacıların kafasını karıştırmıştır. Bunda, Bulgarcadaki İskit sözlüğünü fark edebiliriz. Etimolojik sonuç, Tagimasad'ın toprağa ve suya, sığır sürülerine hükmettiği, atların babası olduğu, tohum ektiği ve tahıl hasat ettiği'dir. Ref. Z.Gasanov "Kraliyet İskitleri", s. 339-346)

Herodot IV, 59.

Harasp (Charaspes) - Tuna'nın ötesinde, Dobruca'da bir İskit kralı. Harasp M.Ö. 2. yüzyılda Yunan şehirleri Tom ve Odess'te sikke bastırmıştır (Dobruca, Sekler'in tarihi ülkesidir). T.V.Blavatsky, Batı Karadeniz'de Yunanlılar ve İskitler, VDI, 1948, No 1.

Chorsari (Khorsari) - Persler için bir İskit adı (Bu, İskit-İran şemasında, İtalyanlar için bir İtalyan adı, Almanlar için bir Alman adı ve İngilizler için bir İngiliz adı gibi en muhteşem bir gösterimdir. Britanya'da İngilizler için bir eşanlamlı var mı? Eğer yoksa, nasıl oldu? İran dilini konuşan İskitler bugünkü Britanyalıları kıyasla o kadar ileriydiler ki, Britanyalıların bulamadığı bir şeye, kendilerine yabancı bir isme sahiptiler?) Pliny.

Shpako - Ishpakai'nin kız kardeşi. Her iki isim de İskitçe shpako - köpek kelimesinden gelmektedir (Tr. köpek = kopek, yeterince yakın, özellikle s > h > k h / s değişimi göz önüne alındığında. Partça'da köpek sabahtır, bu da İskitçe köpek kelimesinin Ogur Daha/Tochar kökenine işaret eder. Oğuz telaffuzunda köpek = kopek ve Ogur'da köpek = sopek ~ shopek olurdu. Osetçe'de köpek kuydz, Farsça, Tacikçe sag, Keşmirce hunu, Ermenice shun, Afganca, Hintçe kutta, Bulgarca kuche, Veziri spai (yeterince yakın), Doğu Slavca sobaka (yeterince yakın). Trubachev, Doğu Slavca "sobaka"nın İran kökenini dışlamış ve diğer tüm Slavlarda "pes" adı olduğu için Türk ödünçlemesi olduğunu belirtmiştir [Trubachev, Slavic names for domesticated animals, Moscow, 1969, p. 29 on]. Köpek kelimesinin etimolojisi, Türk dil ailesine ait bir lehçeye kesin olarak işaret eden kanıtların toplamını dikkate almalı, ancak ödünç almayı veya sınırlı yerel kullanımı dışlamamalıdır. İskit ülkesinde pek çok farklı dilin varlığı çağdaş yazarlar tarafından onaylanmış bir gerçektir ve etnik açıdan farklı karışımlar ve bileşenler, ayrıldıkları yüzyıllar boyunca Batı ve Doğu Tumber Grave kültürleri içinde şüphesiz birikmiştir (Herodot 4.24, Strabon 1.2.27, Pomponius Mela 2.9). Sonraki yüzyıllarda İskit topraklarında Türk, Ugro-Fin, Cermen, Balto-Slav, Kafkas, Kelt ve İran dil gruplarının yaşadığı bölgeler ortaya çıkmış, ancak Kurgan Kültürü mezar geleneğini tarihsel olarak modern dünyaya taşıdığı belgelenen tek grup Türk halkı ve Cermen soyluları olmuştur.

Asya'dan gelen İskitler Doğu Kereste Mezar Kültürü'ne aitti ve Arpoksai'nin torunları olarak listelenen kabilelerden oluşuyordu: Katiarlar, Avhatlar, Traspianlar ve Koloksai'nin soyundan gelen Paralatlar, hepsi Skolotlar etnik grubu altında ve Herodot'un "İskit" olarak adlandırdığı farklı bir dile sahipti.

Avrupa'daki İskitler Batı Kereste Mezar Kültürü'ne aitti ve İskitler olarak listelenen kabilelerden oluşuyordu, ancak onları özel İskitler yapan ayrımlar vardı: Kimmerler, Agathyrler, Budinler, Iyrklar (Tr. genel "göçebe"), Tauralar (Tr. genel "dağlı"), Traspi-Kamyonlar-Traklar, Tyralar, Daha/Tocharlar (Strabon 2.8.2), Neures, Melanhlens-Melanchlaeni (Gr. Kara Mantolu, etnolojik İskitler), Sauromatlar, Allizonlar. Bu grubun ayrı bir alt kategorisi, Hazar'ın hemen doğusundaki bölgede Batı ve Doğu Kereste Mezar kültürlerinin bir karışımını kapsıyordu: Massagetes-Masgutlar, Alanlar, Aorsi (Avarlar/Avarlar), Siraci (Seres, Serica, Ch. Se, Aşina Türklerinin ataları), Chorasmians, Kolkheti Khalibleri (Rodoslu Apollonius'un "Argonautica" sında).

Üçüncü bir kategori, İskit olmadıkları açıkça belli olan kavimlerdir: Hellenler, Gelonlar, Kallipidler, İsterler, Androphaglar-Anthropophagi (Gr. İnsan Yiyenler), Argippaeenlar, Melanhlens-Melanchlaeni (Gr. Kara Mantolu, etnolojik olarak İskit olmayanlar)

İskit mezarlıklarından çıkarılan onca altın varken, osteolojik çalışmaların azlığı dikkat çekicidir. Görünüşe göre, arkeolojik altın arayıcıları değersiz kemikleri bir kenara atmış ve kemikler yıkılan kurganların molozları altında yeniden gömülmüştür. M.Ö. 3. ve 4. yüzyıllara ait Boğaziçi anıtlarında ve Solokha kurganından çıkarılan bir gorit üzerindeki resimlerde günümüze ulaşan birkaç değerli eser, İskitlerin fizyonomik yapısını kayda değer ölçüde

Mongoloidlikle ortaya koymaktadır. İronik bir şekilde, ölümlerin Mongoloidliği, Yunan yazıtlarının İskit içeriğinin gerçekliği, isimlerin İran dilindeki etimolojisi (Vs.Müller, V.Abaev, M.Vasmer, J.Harmatta, L.Zgusta) ve İskitler arasında Moğol veya Turan kanının güçlü etkisine dair kanıtlar için bir argüman olarak kullanılmaktadır. Matine sirk gösterilerinde, hokus pokus no 2 gibi numaraların habercisidirler. Bizim amaçlarımız doğrultusunda, Mongoloid ve Kafkasyalı kalıntıların varlığı, kalıntıların karmaşık bir bileşimine işaret etmekte ve yerli İskit sözlüğünün bir kısmının etnik olarak farklı bileşenlerinden ödünç alınmış olabileceği ihtimaline işaret etmektedir).

Shpako, Kimmer kralı Teushpa'nın eşi idi ve evliliklerinden Perslerin bir sonraki kralı I. Kiros doğdu (Baba Teushpa İskit, anne Shpako İskit, sadece zavallı ben tam kanlı bir Persim ya da en azından Perslerin kralı. Görünüşe göre krallık, köpek için spako yerine sag'ı koruyan Fars dilinin gelişimini kapsamıyordu).

Elnitsky L.A., Avrasya bozkırlarının İskityası. Novosibirsk, 1977, sayfa 27'deki dipnot.

Habei - MÖ 2. yüzyılda İskitler tarafından Kırım'da inşa edilen kalenin adı

A. Andreev. Kırım Tarihi, MS-2002

Eorpata (Οιορπατα) - İskitler Amazonlara "Eorpata" derlerdi. "İskitler Amazonlara "eorpata" derlerdi, bu Hellençe'de adam öldürenler anlamına gelir, "eor" aslında bir adam anlamına gelir ve "pata" öldürmek anlamına gelir" (Er/ireir aslında Tr.'de "adam" anlamına gelir ve pata Tr.'de "kırar, döver, öldürür" anlamına gelir. Yazar sadece "İskitçe eor'un Türkçe oyor, eyr, er - adam'a oldukça benzediğini" değil, aynı zamanda İskitçe pata'nın Türkçe pata - kırmak, vurmak, öldürmek - ile aynı olduğunu da not etmiyor. Bileşik kelimelerin tesadüfen bir araya gelmesi istatistiksel olarak neredeyse imkansızdır. Bu "İranlılar" daha da dikkat çekiciydi, ana dilleri olarak bileşik kelimelerle birlikte Türkçe konuşuyorlardı).

Herodot IV 110.

Eor - erkek, koca İskitçede eorpata - kocalarını öldürenler kelimesinden gelir. Uzmanlar İskitçe eor sözcüğünün Türkçe oyor, eyr, er - man sözcüklerine oldukça benzediğini belirtmektedirler.

Herodot IV 110.

Hippaka (ιππακα) - İskitler tarafından kısrak sütünden üretilen bir peynir adı (Kısrak ile bağlantı, Tr. jaby/yabu, jupax'tan gelen at için Gr. hippa/hippos aracılığıyla açıktır).

Hipokrat, "Hastalıklar", Latyshev. "Proceedings...", VDI, 1947, No 2, s. 298.

Eksampey (Εξαμπαίος) - İskitya'da Borysthenes (Dinyeper) ve Hypanis (Güney Bug) nehirleri arasında bir bölge. Burada bir acı su kaynağı vardı. Kaynağın İskit dilindeki adı Eksampey, Helen dilindeki adı ise Kutsal Yollar'dır.

Herodot IV 52, 81.

Enareis (εναρεεις) - İskit kâhinleri, efemine erkekler. Söğüt dalları ve ıhlamur süngeri kullanarak kehanette bulunuyorlardı. Herodot, enareislerin Suriye'deki Aphrodite Urania kutsal alanını yağmalayarak dine küfreden İskitlerin soyundan geldiğini tahmin eder. Tanrıça onları sonsuza dek cezalandırır ve bir kadın hastalığı verir (Tr. ene (enə) = "işaretlemek, çentik atmak, çentik açmak" + r, geçişsiz fiilin son eki, enar = çentikli, yani içdiş edilmiş, hadım edilmiş. Mükemmel bir eşleşme. Ref. Z.Gasanov "Royal Scythians", s. 347-348).

Herodotos I 105, IV 67.

Eminak (Εμινάκος) - bu isim MÖ 440 yılına tarihlenen Olbian gümüş sikkelerinde okunmaktadır.

P.O. Karyshkovsky, IMTA, No 4, 1962; E. Molev. Yunanlılar ve Barbarlar, M. 2003, s. 83.

Eliy - bu isim Tuna'nın güneyindeki İskitya'da, M.Ö. 2. yüzyılda Dobruca'da (Tr. El/İl = "toprak, ülke, sahiplik", dolayısıyla "sahip"; Dobruca Seklerlerin tarihi ülkesidir) İskit kralları tarafından basılan sikkelerde yer almaktadır.

T.V.Blavatsky, Batı Karadeniz'de Yunanlılar ve İskitler, VDI, 1948, No 1

Yın - İskit ve Türk dillerinde "yün" anlamına gelir (Miziyev İ.M. Eski çağlardan Rusya tarafından ilhakına kadar Karaçay-Balkar halkının tarihi//Mingi-Tau (Elbruz), 1994, no. 1 (Ocak-Şubat), Nalçık, Mingi-Tau Yayıncılık, 1994, s. 7-104, 206-213)

Ysh, Ish - İskitçe "dondurmak" fiili. Aynı anlama gelen kelime Karaçay-Balkar ve diğer Türk dillerinde de vardır: Yş (Miziyev İ.M. Eski çağlardan Rusya tarafından ilhakına kadar Karaçay-Balkar halkının tarihi//Mingi-Tau (Elbruz), 1994, no. 1 (Ocak-Şubat), Nalçık, Mingi-Tau Yayınları, 1994, s. 7-104, 206-213).

Bağlantı Adresi:

http://s155239215.onlinehome.us/turkic/27_Scythians/ScythianWordListSourcesEn.htm